

Hírhozó PLUSZ

8. szám | 2023. IV. negyedév

-
- **UBM éértékelő**
 - **Az UBM cégcsoport üzleti és ESG jelentése**
 - **Az UBM Feed Zrt. kereskedelmi tevékenysége**
 - **Az európai baromfiipar lehetőségei**
 - **Partnertalálkozók**
 - **UBM Takarmányozási Klub, Takarmányozási Díj 2023**
 - **Agrárszektor Konferencia 2023**
 - **Baromfi ágazat konferencia**
 - **Tojás világnap**
 - **Szója webinárium**
 - **Baromfi MI chatbot**
 - **UBM karácsonyi ajándékozás**
 - **UBM évváró rendezvény 2023**

UBM éértékelő

2023. november 17.

Bár az **UBM Csoport** nemzetközi és magyar számvitel szerinti **pénzügyi riportja** már korábban elkészült, de a szigorú tőzsdei előírások miatt ezt csak az Igazgatóság jóváhagyása és a tőzsdei, nyilvános közzétételét követően lehetett megosztani a cégcsoporton belül is, így november 17-én kerülhetett sor az **UBM dolgozók közvetlen tájékoztatására**. Ez alkalommal **Horváth Péter vezérigazgató és Janositz Balázs vezérigazgatóhelyettes** adott tájékoztatást a cégcsoport 2022-2023-as üzleti évének tevékenységéről és eredményeiről, egyúttal összefoglalva a legfontosabb piaci eseményeket és célkitűzéseinket. A jelenlévők mellett 84 kollégánk online csatlakozott a programhoz.

Elsőként **Horváth Péter** ismertette az **UBM legfontosabb eredményeit**, kitérve arra, hogy a cégcsoporti **árbevétel elérte a 231,6 milliárd forintot**, amely valóban kiugró eredmény. Cégcsoportunk 27 éves tevékenysége során nem ért el ezt megközelítő árbevételt és jól mutatja az elmúlt 5 év lendületes fejlődését, hogy az ezen időszakban elért árbevételünk meghaladta az előző 21 év összes árbevételét. Az árbevétel növekedéssel párhuzamosan 2018-tól az **adózás előtti eredményünk** is sokat javult, amely 2021-ben közel 2,2 milliárd forint volt, majd **2022-ben meghaladta a 3 milliárd forintot**. Az **EBITDA** (adózás előtti eredmény + kamatfizetés + értékcsökkenés + amortizáció együttes értéke) ezzel párhuzamosan alakult és **2022-ben közel 6,5 milliárd forint volt**.

Az elmúlt évben, a **robbanásszerű alapanyag áremelkedésnek köszönhetően** a terménykereskedelem és a takarmánygyártás alapanyag igényének a **finanszírozása további 3 milliárd Ft kamatfizetési terhet jelentett**, így az **adózás előtti eredményünk 1,5 milliárd forintra csökkent**. Ez jelentős csökkenés a korábbi évekhez és tervünk-höz képest is, de sikerült a közel 6 milliárd forint finanszírozási terheléssel a céget működtetni.

Az elmúlt esztendőben **párhuzamosan voltak jelen nagyon jó és rossz hatások, események és komoly kihívások** is, mint:

- az orosz-ukrán háború, annak általános hatása, és az ukrán gabonabehozatal leállítása;
- az infláció alakulása, ennek hatása az alapanyag árakra;
- a jegybanki alapkamat alakulása, a finanszírozás drasztikus költségnövekedése;
- a forint árfolyamalakulása, ennek „többletköltségei”;
- a takarmányok áralakulása;
- az energiahordozók árának drasztikus növekedése, majd visszaesése.

Horváth Péter
UBM vezérigazgató

232 milliárd Ft
konszolidált árbevétel
9,6 milliárd Ft
EBITDA

1,5 millió tonna
termény- és
alapanyag
kereskedelem

436 000 tonna
keverék takarmány
gyártás, 500 féle
termék

**24%-os átlagos
növekedési ráta**
2020 – 2023 között

Csak kiemelt példaként a fogyasztói árindex ez év elején 125,7%-on tetőzött, amelyen belül az élelmiszer árak emelkedése elérte a 144,8%-ot. Az 1 havi BUBOR 17,2%-os csúcs után még mindig meghaladja a 11,8%-ot, ami a finanszírozásban még mindig jelentős többletköltséget jelent.

Mindezen folyamatok **hozzásegítettek a továbblépéshez** is, mint:

- a menedzsment átalakítása;
- a takarmánygyártás hatékonyságának az előtérbe helyezése;
- új üzletág, az élőállat termelés indítása;
- akvizíciók folytatása, amelynek a keretében a Mangal Ilona Kft. üzletrészesnek a 24,9%-át megvásároltuk, amint a romániai Budest mellett megvásároltunk egy terménnyártó telephelyet, amely lehetőséget ad terménykereskedelmünk bővítésére ezen a regionális piacon, amint az UBM Italy srl cégünk indításával olaszországi terménykereskedelmünk is elindul;
- a fókuszunk továbbra is a regionális piacokra irányul, hiszen a cégcsoport árbevételének 44%-át az exportpiacok adják, így további akvizíciós terveink is vannak Közép-Kelet Európában;
- elindítottuk az IFS vállalatirányítási rendszerünk fejlesztését, frissítését, amely elengedhetetlen a korszerű és hatékony működéshez; ezt várhatóan 2025 elején tudjuk majd teljeskörűen használni;

- a tőzsdén jelenlévő nagyvállalatok számára rövidesen kötelező lesz az ESG jelentés elkészítése (Environmental - környezet, Social - társadalom és Governance - irányítás angol szavak rövidítése) és ennek feltételei szerinti működés, amiben sikerült előre lépnünk, hiszen elkészítettük az első, még nem standard ESG-riportunkat;
- a tőzsdei jelenlétünket tovább erősítettük, kampányt folytattunk a likviditásunk erősítéséhez.

Végezetül Horváth Péter **összefoglalta a 2023-2024-es üzleti év kiemelt feladatait**, amelyek megvalósításán dolgozunk:

- az UBM csoport működésének a stabilizálása, a takarmánygyártó kapacitásaink magasszintű kihasználása, a hatékony működéshez;
- az „egyetlen UBM” elv gyakorlatban történő erősítése, hiszen a magyarországi cégeink, üzeink mellett a külföldi cégeink, üzeink is azonosan járulnak hozzá eredményeinkhez, a jövőbeni növekedési lehetőségeinkhez, így a külföldi szervezeti egységeinket erősebben kell „bekötni” az egységes irányításba és működésbe;
- a regionális jelenlétünket erősítjük, stabilizáljuk;
- az akvizíciók, beruházások folytatása;
- a cégcsoporti szervezet átalakításának a folytatásával karcsú, hatékony működést kell megvalósítanunk;
- a profit és cost centerek pontos kialakításával kell fókuszálni az eredményességünk növelésére;
- a cégcsoporti ellátási láncokat felül kell vizsgálni.

Janositz Balázs

UBM vezérigazgató-helyettes, CFO

Ezt követően **Janositz Balázs** adott részletesebb tájékoztatást a cégcsoport teljesítményéről, más szempontokat kiemelve. A **231,6 milliárd árbevétel**, amelyet a 2022-2023-as, az agrárszektorra jellemző „keresztfélévben” értünk el, **44%-a származott exportból**, ami jól mutatja a regionális piaci jelenlétünk és további növekedésünk, terjeszkedésünk fontosságát. A **cégcsoportban 16 társaság működik, 5 országban és 435 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott kollégánk van.**

Az UBM **46 milliárd forint éves adóteljesítménye** jelentős, amint az árbevételt finanszírozó háttér is, hiszen 5 partnerünk biztosítja a **60 milliárd forintos hitel és bankgarancia** keretünket és 4 banki treasury partner a **16 milliárd forintos treasury** keretünket. A 4 hitelbiztosító az **56 milliárd forintos aktív vevői hitelkerettel** teszi lehetővé kereskedelmi tevékenységünk biztonságát. Cégünk **vagyon- és felelősségbiztosítása 47,5 milliárd forintra jelent fedezetet.**

Az **IFS egységes vállalatirányítási rendszert** minden EU tagállamban működő cégünkénél alkalmazzuk és a rendszer megújítását is elkezdtük. Az UBM pénzügyi, számviteli és finanszírozási tevékenységét 35 fő kollégánk munkája teszi lehetővé. Az éves tevékenység során 3 millió főkönyvi tranzakció és 15 millió analitikus tranzakció kezelésére kerül sor.

Az elmúlt üzleti évben 19%-os árbevétel növekedést értünk el, de az összes értékesített termék volumene csökkent 15%-kal, amit a nagymértékű alapanyag áremelkedések miatt érthető. Az **eredményességünk elmaradt az előző két évtől, amit elsősorban a jelentősen megnőtt kamatköltségek és a takarmánygyártásunkhoz felhasznált alapanyagok árcsökkenése okozott. A legkritikusabb negyedév a 2023-as naptári év eleje volt**, amikor a költségek és az alapanyag árak drasztikus esésbe váltottak, ezzel jelentős veszteséget okozva.

A **cégcsoport terménykereskedelmi, különösen a gabonakereskedelmi tevékenysége jól teljesített**, de a **takarmány üzletág elmaradt** a tervezett értékesítéstől és árbevételtől, míg költségeit nem tudta ezzel arányosan csökkenteni.

A **tőzsdei jelenlét** is komoly feladatok elé állít bennünket, hiszen az árbevétel alapján a nyolcadik, az EBITDA alapján a kilencedik legnagyobb vállalkozás vagyunk (a tőzsde domináló nagyvállalatain túl, mint a MOL, OTP).

A tájékoztatót követően az UBM iroda előtti parkolóban **vendégül láttuk a résztvevő kollégákat**, amely lehetőséget teremtett, a hideg, viharos időjárás ellenére is a közös étkezésre, beszélgetésre.

Kiemelt feladat a cégcsoport számára a **fenntarthatóság** szempontjainak a kiemelt kezelése, az ESG megfelelés biztosítása. Ez utóbbi feladatainkra az **ESG-riport** tér ki, amelyet külön cikkben mutatunk be. A **cégcsoport beruházásait** is röviden bemutatja a jelentés, a szelestei keverőüzemben, 60.000 tonna/év kapacitású, új sertés-takarmány gyártó üzemrész került átadásra, felújítottul a hernádcsányi takarmánykeverő üzemünket is, részesedést szereztünk a Mangal Ilona Kft.-ben, román leányvállalatunk, az UBM Agri Trade, Budești városában logisztikai központhoz telephelyet vásárolt, és megalapítottuk az UBM Italy S.r.l. céget is Milánóban.

Külön tér ki a jelentés a **cégcsoport foglalkoztatáspolitikájára**, az **esélyegyenlőségre**, a **családbarát intézkedésekre**, az **egészségprogramokra** és a **társadalmi felelősségvállalásra**. A **cégcsoport K+F tevékenysége**, a **szakmai elismerések és díjak** bemutatása a következő rész.

A **teljesítménymérés** mennyiségi és minőségi mutatói, jellemzői, az **összehasonlító adatok** és a számviteli törvény szerinti **egyéb bemutatási kötelezettségek** zárják le a vezetőségi jelentést.

Ezt követő részletes részben kerül bemutatásra a konszolidált pénzügyi helyzet, eredménykimutatás, az átfogó jövedelemkimutatás, a sajáttőke változása és a cash flow kimutatás, majd a részletes kiegészítő információk következnek.

A jelentést a következő linkről lehet letölteni:

investors.ubm.hu

Az UBM csoport ESG jelentése (2022/2023)

ESG jelentés 2022/2023

Az UBM Csoport nagy mérföldkőhöz ért, **megjelentettük a cégcsoport első ESG beszámolóját**. Az agrárszektorban tevékenykedő nagyvállalatként a fenntarthatósági célok elérése kiemelt feladatunk már most is, de ez nagyon sok lépést és energiabefektetést igényel a következő években. Az ESG szemlélet segít abban, hogy tudatosan odafigyeljünk a környezetünkre, a munkavállalóinkról és helyi közösségekről gondoskodhassunk, és mindezt átlátható, felelősségteljes keretek között valósíthassuk meg.

A jelentésben **átfogó képet mutatunk be cégcsoportunk tevékenységéről, működéséről, jövőképéről, valamint értékrendjéről**. A környezet iránti elkötelezettségünknek megfelelően betekintést nyújtunk az energiazöldgazdálkodásunkba, a karbon-lábnym kibocsátásunkba, a hulladékgazdálkodásunkba és bemutatjuk a digitális megoldásainkat, valamint a kutatás-fejlesztés és minőségbiztosítás terén elért eredményeinket.

Valljuk, hogy **legfontosabb értékünk a humán tőke**, hiszen kitűzött vállalati céljainkat elkötelezett és ambiciózus munkavállalókkal érhetjük el. A jelentésünkben bemutatjuk a társadalom iránti felelősségvállalásunk alapjait, nem csupán munkatársaink, hanem az általuk képviselt családok és a helyi közösségekért tett tevékenységünket is. Nagy hangsúlyt fektetünk a munkatársak képzésére, oktatására, továbbá a munkahelyi jóllét, az „UBM-család” kialakítására.

Kiemelt vállalásaink

2023

- Etikai Kódex bevezetése és tudatosítása
- Beszerzési politika elkészítése

2024

- 15-20%-os megújuló energia használat
- ISO 14001 KIR bevezetése ⁴
- Digitális aláírás teljeskörű bevezetése
- ESG és Etikai Bizottság felállítása
- Beszerzési politika kibővítése
- Zöld finanszírozásra való felkészülés

2025

- Flottapark bővítése legalább 5 új plug-in hibrid vagy elektromos autóval
- Minden gyártott takarmányra Scope 3 kalkuláció
- Vállalatirányítási rendszer upgrade során az ESG modul bevezetése

2030

- Scope 1 és 2 ÜHG kibocsátás tekintetében 20%-os fajlagos csökkentés ⁵
- Scope 3 ÜHG kibocsátás (takarmánygyártás termékkör) tekintetében 15%-os fajlagos csökkentés ⁶

Kiemelt ESG teljesítménymutatóink

*Ha érdekel az UBM csoport részletes ESG jelentése innen letöltheted:

investors.ubm.hu

Felelős vállalatirányításunk legfőbb jellemzőjeként a cégcsoport irányítását, az etikus működésünket, valamint felelős kockázatkezelésünket mutatjuk be. Célunk, hogy az **ESG szemlélet beépüljön a mindennapokba**, a fenntarthatóság, mint működési és gondolkodási irány jelen legyen a vállalat tevékenységében. A zöld-finanszírozási keretrendszerünk kidolgozás alatt áll, amely segítségével tovább erősítjük fenntarthatósági célkitűzéseinket.

Environment – Környezeti mutatók	
Teljes energiafogyasztás	128 720 691 MJ/év
Összes keletkezett hulladék	469,93 tonna
Összes újrahasznosított hulladék	91,75 tonna
ÜHG kibocsátás (Scope 1)	5 771,44 t CO ₂ e /év
ÜHG kibocsátás (Scope 2)	3 854,43 t CO ₂ e /év
ÜHG kibocsátás (Scope 1 és 2)	9 625,87 t CO ₂ e /év
ÜHG intenzitás*	0,022
Social – Társadalmi ismérveink	
Foglalkoztatottak száma	412 fő
Női munkavállalók száma	130 fő
Fluktuáció	14,8 %
Képzésre fordított összeg	36 millió forint
CSR aktivitás / CSR bizottság	✓
Javalmazási politika	✓
Governance – Vállalatirányítási ismérveink	
Etikai és Üzleti Magatartási Kódex	✓
ESG szervezeti felelős	✓
Pálmaolaj mentes tanúsítvány	✓
Minőségirányítás	✓

Baksa Bettina
ESG-fenntarthatósági felelős

Az UBM Feed Zrt. kereskedelmi tevékenysége

Az UBM cégcsoport tevékenységének a motorja a **kereskedelem**, amely a termény- és takarmánykereskedelemben egyaránt biztosítja az árbevételt és a fedezetet. Az UBM Feed üzletág partnereink részére több mint 500 féle terméket értékesít, amelyek alapvetően.

- keveréktakarmányok;
- premixek, előkeverékek;
- általunk gyártott, takarmányozási alapanyagok, mint a Soypreme, full-fat szójadara;
- általunk beszerzett és értékesített alapanyagok.

Az UBM termékek megfelelő, szakszerű felhasználása, amelyhez teljeskörű szakmai támogatást nyújtunk, a haszonállat takarmányozás során biztosítja a legjobb teljesítményt, hasznosulást.

A takarmánypiacon természetesen **nem egyedüli szereplők vagyunk**, számos, nem ritkán, multinacionális háttérrel rendelkező versenytársunk mellett kell érvényesülnünk a fenti termékek és a termékek mellé adott szolgáltatások értékesítése során.

Vannak olyan versenytársak, akik alapvetően ár alapon értékesítenek és olyanok is, akik a gazdasági haszonállatok takarmányozása során kiemelten a táplálóanyag-szükségletek biztosítását helyezik előtérbe, és ennek megfelelően takarmányoznak és értékesítik a termékeiket. Az UBM azt a takarmányozási megoldást célozza meg termékeivel, szaktanácsadásával, amellyel a partnerei, várhatóan a legnagyobb, fenntartható fedezet mellett tudják a tevékenységüket végezni.

Ez alapvetően szerintünk két okból is helyes megközelítésnek tűnik:

- ahol a **legnagyobb a partner fedezete**, ma már megkövetelt fenntartható termeléssel, minden valószínűség szerint ott a **legerősebb a partner ragaszkodása** az általunk javasolt takarmányozási programhoz, illetve;
- ahol a legnagyobb a partner fedezete, ott keletkezik a legnagyobb lehetőség arra is, hogy az UBM a **saját fedezetét** az értékesített termékeken keresztül realizálni tudja.

A fenti megállapítások, bár általánosságnak tűnnek, rendkívül fontosak, hogy az UBM takarmány üzletág stratégiáját ennek megfelelően alakítsuk. A céljainkat alapvetően három, fő fókuszpont mentén tudjuk megvalósítani a gyakorlatban:

- az értékesített mennyiséget növeljük;
- az eladott mennyiségen képzett fedezet növeljük;
- ezek elérése a lehető legalacsonyabb költségek mellett.

Fülöp Péter
kereskedelmi igazgató,
UBM Feed Zrt.

Az UBM takarmány üzletága, amint a cégcsoport is akkor tud hosszú távon, fenntartható módon, a fenti célok megvalósításával eredményesen működni, ha **minden munkatársunk, a saját munkájában a fenti célokhoz minél teljesebben hozzájárul**.

Persze az **üzletág eredményessége nem kizárólag az értékesítésen és a fedezeten múlik**, hiszen a kielégett piaci versenyben csak megfelelő önköltségű termékek adhatók el, megfelelő nyereséggel, ezért a szervezet minden részlegének piacorientáltan kell működnie! Ezért is fontos, hogy a teljes szervezet kereskedelem-orientált legyen, hiszen minden tevékenységünk célja a kereskedelmi, értékesítési céljaink megvalósítása; **így válik értékke az UBM csapatmunka!**

Ezért az UBM minden dolgozójának, vezetőjének kötelessége, a kereskedelemben dolgozó munkatársaknak kiemelten is, hogy minden feladatunk végrehajtása során szem előtt tartsuk ezen céljaink elérését. Mivel a **kereskedelem hatékony munkavégzése, a partnereinkkel való együttműködés igen fontos**, ezért meg kell küzdenünk a legkorlátozottabban rendelkezésre álló erőforrásért, **az időért**, amit az elvégzendő feladatainkra rá tudunk fordítani.

Ehhez az is szükséges, hogy a **kereskedelmi és egyéb munkafolyamatainkat egyszerűsítsük**, az elérhető és szükséges infokommunikációs eszközökkel és adatokkal támogatva, hogy az a lehető legkevesebb lépéssel, interakcióval járjon. Ez létfontosságú, hiszen naponta **döbbenetes mennyiségű adat ér el bennünket**, aminek a helyes értelmezése és feldolgozása szintén jelentős időszükséglettel jár. **Ez az információdömping folyamatosan növekszik**, ezért kiemelten fontos, hogy a döntésekhez, cselekvéshez szükséges adatok, a lehető legegyszerűbb formában eljussanak azokhoz, akik azzal dolgozni fognak.

Ahogy a felvetett gondolatokból is talán jól látszik, **folyamatosan szükséges magunkat és a szervezetet is fejleszteni**, hogy eredményesen, fenntartható módon működünk és elérjük azokat a célokat, amelyeket a tulajdonosok egyetértő támogatásával elvárunk magunktól.

Fülöp Péter
kereskedelmi igazgató, UBM Feed Zrt.

Az európai baromfiipar kilátásai, lehetőségei a következő évtizedben

Az európai állattenyésztés és élelmiszeripar lehetőségeit alapvetően a globálisan zajló termelési, kereskedelmi folyamatok határozzák meg, de az elmúlt évtized számos olyan új tényezőt, elemet hozott az európai mentalitásba, termelési lehetőségekben, közgazdasági és kereskedelmi körülményekben, amelyek alapvetően változtatják meg ennek az ágazatnak a jelen helyzetét és a jövőbeni lehetőségeit. A globális folyamatok áttekintése, a közeljövő változásainak számbavétele segít abban, hogy megértsük azokat a folyamatokat, amelyek meghatározhatják az európai élelmiszertermelés és ezen belül a baromfiipar kilátásait, lehetőségeit, és felmérjük, „kitaláljuk”, hogy a magyar baromfiipar miként tud alkalmazkodni ezekhez a változó feltételekhez.

Mivel a témakör rendkívül szerteágazó és sok szempontot, trendet kell figyelembe venni, ezért a tisztelt olvasó érdekeit figyelembe véve ezt a komplex témakört három, önállóan is érthető fejezetre bontottam szét, amelyek egymást követően fognak megjelenni. Ennek megfelelően a három fejezet:

- I. Az állattermék termelést befolyásoló szempontok, trendek és kilátások;
- II. A világ és Európa állattermék termelésének és baromfiiparának a helyzete és kilátásai számokban;
- III. A magyar állattermék termelés és baromfiipar helyzete és kilátásai számokban.

I. Az állattermék termelést befolyásoló szempontok, trendek és kilátások

A világ takarmány, állattermék előállítását nagyszámú, általános trend határozza meg, amelyek többé-kevésbé minden régióra, térségre, országra érvényesek, de természetesen ezek súlya, szerepe nem egyforma, amint egyes térségek, országok saját gazdaságpolitikát, szabályozást alakítanak ki, akár protekcionista intézkedések alkalmazásával is. Ezen túl a helyi demográfiai változások, a vásárlóerő alakulása, a fogyasztói szokások vagy a háborús helyzet, a szankciók is nagymértékben befolyásolják ennek az iparágaknak is a helyzetét, lehetőségeit.

Elsőre azokat a globális, általános trendeket venném számba, amelyek érintik az iparág általános működését:

- demográfiai változások;
- fogyasztói szokások, vallás;
- fogyasztói elvárások – minőség, ár, termékgarancia és termelési körülmények;
- a baromfitermelés földrajzi és közgazdasági lehetőségei;
- a kereskedelem lehetőségei – korlátok (egyezmények, szankciók, embargó), tömbérdek (EU, Mercosur, újabban Ukrajna);
- fertőző állatbetegségek és ezek járványvédelmi és gazdasági hatása;
- klímavédelem, környezetvédelem, állatvédelem;
- a munkaerő elérhetősége, legális migráció;
- a technológia fejlődése – automatizálás, robotizálás, MI alkalmazása – kontra hagyományos termelés;
- eltérő értékrendek, szabályozások, ellenőrzés;
- a fenntarthatósági elvárások, szabályozások szigorodása, ESG szabályozás.

A térségi baromfiipari trendek közül az európai „specifikus” folyamatokat, várható változásokat próbálom áttekinteni, megkísérelve ezek alapján felvázolni a következő évtized várható folyamatait, amit persze a továbbra is változó folyamatok el is téríthetnek. Az európai térség az EU 27 tagállam mellett magába foglalja az Egyesült Királyságot, Kelet-Európát és a balkáni térséget is, így jelenlegi helyzetét és a várható trendeket is ez alapján kell áttekinteni, ami persze még számos egyéb komponenst is tartalmazhat, az adott ország, cég ismeretei, lehetőségei alapján.

Az európai „specifikus” trendek a következők:

- demográfiai változások;
- a kritikus munkaerőhelyzet megoldása, a migráció,
- a fogyasztói szokások változása (beleértve a migráció hatását is);
- környezeti kényszerhatások, a termelés, új telepek építésének a korlátozása;

- közgazdasági kényszerhatások – erős verseny, csökkenő jövedelmezőség, politikai és kereskedelmi érdekek hatása;
- a belső termelés csökkenése, importnyomás, relatív túlkínálat a belső (EU) piacon;
- túlzott és szubjektív termelési és állatvédelmi elvárások, előírások;
- a fenntarthatósági elvárások szigorodása, ESG megfelelés és riporting bevezetése;
- az európai szabad belső piacon meghatározó termelők „dömpingje”, korábban Lengyelország, most már Ukrajna (Európa legnagyobb baromfihús termelő státuszát Ukrajna fogja átvenni);
- erőteljesebb járványvédelmi elvárások teljesítése, vakcinázás bevezetése;
- az EU és non-EU szabályozások szükséges harmonizációja.

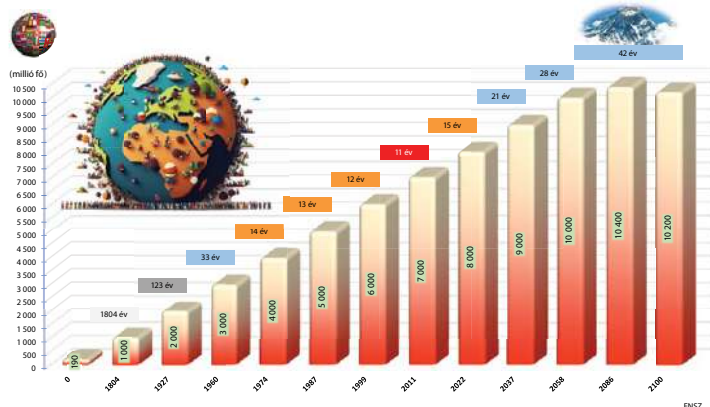
Már a felsorolás is mutatja, hogy **rendkívül szerteágazó, soktényezős hatások érvényesülnek**, amelyeket részleteiben nem lehet kifejtetni, így néhány jelentősebb tényezőt szeretnék számba venni.

A világ és Európa népességének az alakulása

A világ népességének a növekedése a következő évtizedben is hajtóereje lesz a világ állattermék termelésének és fogyasztásának. A föld lakossága a **jelenlegi 8,05 milliárd főről** a következő évtizedben **8,7 milliárd főre** fog nőni, ami keresletnövekedéssel jár. Ez akkor **lehet hajtóereje a fogyasztásnövekedésének**, ha a vásárlóerő is növekszik, azaz fizetőképes kereslet alakul ki.

A világ népességének történelmi alakulása

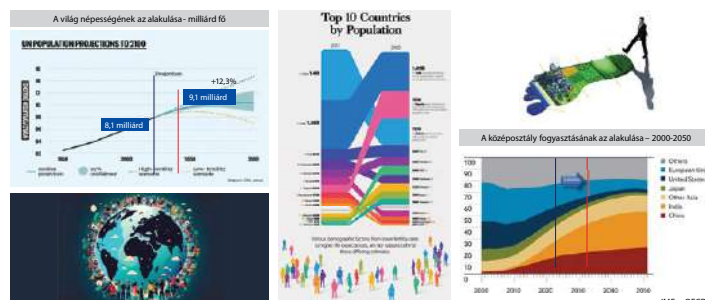

A **népességnövekedés nem fog leállni**, így 2050-ben várhatóan 9,7 milliárd fő, míg 2100-ban 10,2 milliárd fő fog a földön élni (várhatóan 2086-ban fogja a történelmi csúcst, 10,4 milliárd főt elérni). A népességnövekedés motorja Ázsia marad (várhatóan a népessége 2055 körül fogja elérni az 5,3 milliárd fő csúcst), de itt már az ezt következő évtizedek csökkenő tendenciákat fognak hozni (4,7 milliárd fő), miközben Afrika népessége fog rohamosan nőni, a jelenlegi 1,3 milliárd főről 4,3 milliárd főre.

A **népességrobbanás**, illetve annak „fékezése **nem születésszabályozási feladat**”, amint ezt a korábbi kínai példa is mutatta. Alapvetően **ezt a jólét oldja meg**, amint ezt sok ország példája mutatja az elmúlt két-három évtizedben, és amint az előrejelzések is mutatják.

Az is tanulságos, hogy a **föld lakosságának a rapid növekedése az 1970-es években indult el és 110 év alatt 2,6-szorosára fog nőni, elérve a történelmi csúcst**. Ez is mutatja, hogy a felgyorsuló technikai fejlődés, a kinyíló világkereskedelem és a kommunikáció, információáramlás milyen dimenzióváltást tudott generálni. A világ népességének a fogyasztását az **átlag életkor alakulása** is meghatározza, ami az 1950-es 24 évről mára **31 évre emelkedett** és 2100-ra elérheti a 42 év/fő átlagéletkort is. A jelenlegi 2,5 gyerek/nő születési ráta az évszázad végére 1,9 gyerek/nő fog csökkenni.

A világ népességének az alakulása - 1950-2050

Bár az népesség növekedése önmagában is jelentős, emellett **nagyarányú népességváltozások is le fognak zajlani az országok között**. Az évszázad végére **Kína** jelenlegi 1,425 milliárd fő lakossága 770 millióra fog csökkenni, míg **India** a föld legnagyobb népességű országa lesz, lakossága a mostani 1,428 milliárdról 1,53 milliárdra fog nőni. A föld 3. legnépesebb országa **Nigéria** lesz, 546 millió lakossal, a mostani 206 millióval szemben, amelyet **Pakisztán** fog követni (487 millió fő), a Kongói Demokratikus Köztársaság (431 millió), majd az **USA** fogja követni, amelynek a lakossága a jelenlegi 338 millióról 394 millióra fog nőni. Ezeket az országokat Etiópia (323 millió), Indonézia (297 millió), Tanzánia (244 millió), Egyiptom (205 millió), Brazília (185 millió), a Fülöp-szigetek (180 millió), Banglades (177 millió), Niger (166 millió), Mexikó (116 millió), Oroszország (112 millió) és Japán (74 millió) fogja követni. A **föld 10 legnépesebb országa** (5.231 millió fő) **fogja adni a világ népességének 50,5%-át**.

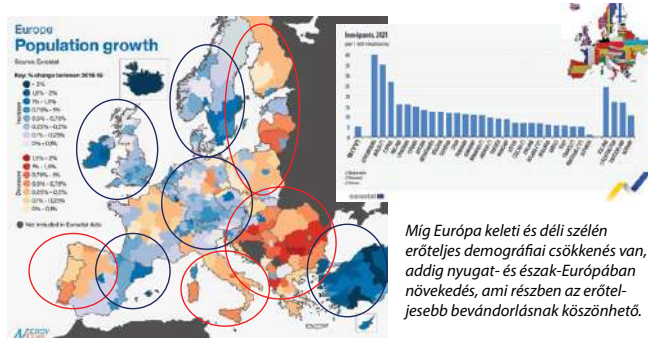
A **demográfiai változások együtt járnak a fogyasztás nagyarányú megváltozásával a kontinensek, országok között**. Míg jelenleg az EU, az USA és Japán adja a

fogyasztás közel 38%-át, addig egy évtized múlva ez 22-23%-ra fog csökkenni, és Kína, India és a többi ázsiai ország fogyasztása fogja adni az 58%-ot, a mostani 40%-kal szemben. A többi ország adja a fogyasztás ~20%-át, mind jelenleg, mind 2032 körül.

Európa lakossága a jelenlegi 746,4 millióról (ebből az **EU lakossága 448,4 millió fő**) a következő tíz évben 730 millió főre fog csökkenni (EU lakossága 437 millió fő), majd 2050-ig 710 millióra. Bár önmagában a népességfogyás is jelentős (4,5%-os), ennél sokkal nagyobb eltéréseket lehet tapasztalni a kontinens keleti és nyugati fele között. **Míg Kelet-Európában kiugró a népességfogyás**, addig Nyugat-Európában ez csak kismértékű, vagy még növekedés is tapasztalható. A népesség fogyását részben a legális, részben az illegális migráció kompenzálja.

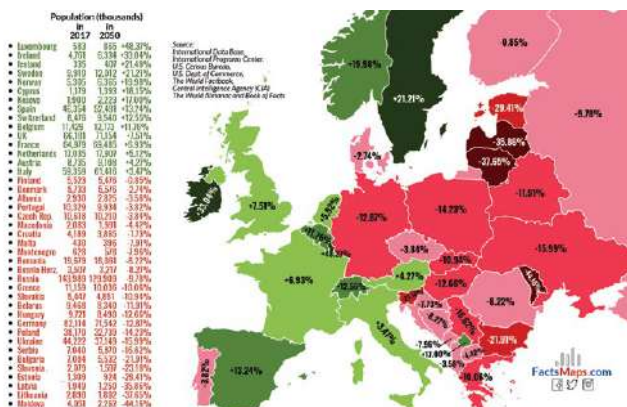
Európa demográfiai változása

Míg Európa keleti és déli szélén erőteljes demográfiai csökkenés van, addig nyugat- és észak-Európában növekedés, ami részben az erőteljesebb bevándorlásnak köszönhető.

A népességalakulási adatokat közelebbről nézve látható, hogy Moldáviában (44,2%) és a Baltikumban **drámai lesz a népességcsökkenés** (29,4-37,6%), amint **kiugróan magas** még Bulgáriában (21,9%) és a **Közép-Kelet európai országokban**, Ukrajna, Belorusszia, Lengyelország, Németország, Szlovákia, Magyarország, Szlovénia, Szerbia és Görögország, mindegyikben **10-16% közötti csökkenéssel**. A térség többi országában is 3-10% közötti népességfogyással kell számolni, amint Portugáliában is. Ezzel szemben **Nyugat-Európában jellemzően növekedés lesz**, néhány országban kiugróan magas, mint Írország (33%), Svédország (21,2%), Norvégia (20%), Spanyolország (13,2%), Svájc (12,5%), vagy Hollandia (11,8%). Nyilván feltűnő, hogy a felsorolt országok **sokkal befogadóbbak a bevándorlással kapcsolatban**.

Az európai országok népességváltozása

Magyarország demográfiai helyzete, a kormányzati törekvések ellenére is folyamatosan romlik. A jelenlegi 9,7 millió főről, a következő 10 évben 9,2 millió főre fog csökkenni, miközben az átlag életkor a mostani 43,7 évről 45,2 évre nő. A születések folyamatosan csökkennek, a jelenlegi 1,15 gyermek/nő születésszám 1990-ben még 2,22 volt. A halálozások számának növekedése, a népesség kivándorlás, az életkörülmények javulása és a vidéki lakosság csökkenése egyaránt a népességfogyás irányába hat.

Az étkezési szokások hatása, vallási megfontolások, fogyasztók általános elvárásai

A világ térségei között jelentős, sokszor **vallási megfontolásból is eredő fogyasztási eltérések** vannak. A **mohamedán vallás által kizárt sertéshúsfogyasztás** nagy térségekben nem teszi lehetővé ennek előállítását, fogyasztását, amely 3,5 milliárd embert érint. A **baromfihús és mellette a halfogyasztás a leginkább „vallás-semleges”**, azaz a világ minden táján elfogadott, ennek is köszönhető a többi állatifehérje előállítását meghaladó aránya és növekedése.

Az **étkezési szokásokat** nagymértékben meghatározzák az **adott térség környezeti termelési lehetőségei**, az alapanyagok elérhetősége, ami tradicionálisan formálta a fogyasztói keresletet. A **mai világkereskedelmi lehetőségek mellett jelentősen csökkent a kialakult kötöttség, multinacionális konyha és fogyasztás alakult ki**, de még mindig meghatározó, különösen a szegényebb országokban a helyi alapanyagok használata, az étkezési kultúra. Az étkezési szokásokat, a kialakult kereteken belül **alapvetően az adott térség, ország politikai és közgazdasági viszonyai határozzák meg**, ami a népesség vásárlóerejében tükröződik. Természetesen a **társadalom szociális, egészségügyi, és egyéb elvárásai, igénye** is befolyásolja a kialakuló termékínálatot, amint a **fizikai korlátok** is, amit alkalmanként külső behatások is alakítanak.

A hús- és ezen belül a baromfihús **fogyasztás egyik befolyásolója a társadalom**, elsősorban az európai és észak-amerikai húsfogyasztást **„kritizáló” álláspontja is**, amely részben az egészség iránti aggodalommal, részben a környezettudatossággal, **„támasztanak alá”**. Sokan térnek át vegetáriánus/vegán étkezésre, vagy vásárolnak **„húspótló”** készítményeket, netán laboratóriumban növesztett húst.

A fogyasztók elvárásai – minőség, ár, a termékelőállítás körülményei

A világ térségeiben, országaiban ezek a **fogyasztói elvárások jelentősen eltérhetnek egymástól**, amit a társadalmi fejlettség, a történelmi hatások, a szokások és az ország anyagi helyzete egyaránt befolyásol. A **fejlettebb vagy a markáns fogyasztói szokásokkal rendelkező országok lakossága nagyobb nyomást gyakorol a termelőkre a felkínált termékek minősége és ár-érték aránya eléréséhez**, amit a dinamikusabb, erősebb gazdaságok teljesíteni is tudnak, **beleértve a termékelőállítás körülményeit** (integrált nagyüzemi, félintenzív, organikus, szabad-tartásos), illetve a **fenntartható termelés** gyakorlatát is.

Az európai országok népességváltozása

A hústermelést meghatározó fogyasztói elvárások:

- Minőség
- Ár
- Megfelelés a fogyasztói elvárásoknak
- Termelési környezet

A társadalmak jogos elvárása a biztonságos, minőség-ellenőrzött élelmiszerek előállítása, amelyet a „független” ellenőrző szervezetek, hatóságok garantálnak. Mivel az állati termékeknek a kereskedelmi célú előállítása, akár tradicionális, akár iparszerű tevékenység, a vállalkozások nyereségességét szolgálja, így csak fogyasztói és társadalmi hatásra és kontroll mellett képzelhető el a költségeket növelő minőségi termelési körülmények biztosítása és a termékek garantált minősége és kontrollja.

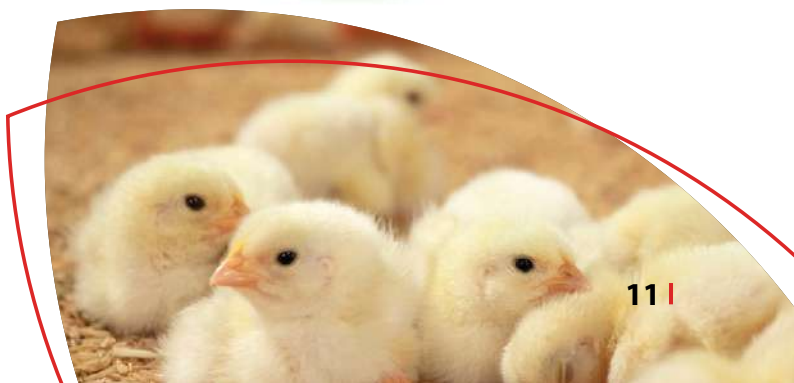
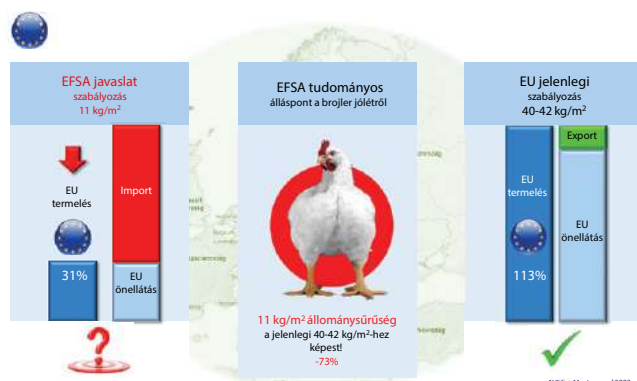
A **termékek megfelelő árát** (nyilván a termék minőségének, élvezeti értékének megfelelően) a **verseny kialakítja, ha azt nem torzítja el** nemzeti vagy térségi érdek, háborús helyzet, járványok hatása (Covid, madárinfluenza, afrikai sertéspestis).

Talán a legtöbb vitát kiváltó társadalmi elvárás a **baromfiiparon belül** a tudományos és szakmai érvekkel nem alátámasztott, a **nagyüzemi baromfitermelés lehetőségeit korlátozó, ésszerűtlen tartástechnológiai rendszerek erőltetése az EU országokban**. Nyilván jogos elvárás, hogy a fejlettebb országokban **megfelelő körülmények között termeljünk egészséges baromfitermékeket**, amelynek előállítása során nem csak a humánérdek, hanem **az állatok jogai is érvényesüljenek**, de ennek „vadhajtásai” lehetetlenné teszik a gazdaságos, a társadalom nagyobb része számára elfogadható és garantált minőségű termékek előállítását.

Azt tudomásul kell venni, hogy **az emberiség ellátása állati eredetű fehérjeforrásokkal a „hagyományos módon” nem megoldható**. Ezt sem a környezeti, termőhelyi adottságok, sem az erőforrások nem teszik lehetővé, ezért ez illuzórikus, elitista álláspont, amellyel a föld lakosságának csak a hatod-heted része juthatna ezekhez a termékekhez hozzá. Ez nem jelenti azt, hogy ne lenne teendőnk, de azt szakmailag alátámasztva és megfelelő egyensúlyt tartva kell megvalósítani.

Az **EU hatóságok** jelenlegi, szakmailag és közgazdaságilag **nem alátámasztott elképzelései** irreálisak. Ezek bevezetése esetén az EU jelenlegi önellátást és exportlehetőségeit teljes mértékben felborítanánk, miközben „az import venné át az uralmat”, sokkal nehezebben ellenőrizhető feltételekkel. Az **EU-ban bevezetett „extra” állatvédelmi, állatjóléti szabályozás kétélű fegyver**, ami bizonyosan drágítja a termelést és a feldolgozást. Amennyiben ezzel korlátozható a (mennyiségileg és/vagy minőségileg) nem kívánt import, az még hasznos is lehet, ellenkező esetben, túltermelés esetén, viszont az EU-ban a legdrágább előállított alapanyag, ami, jelentősen rontja a külpiaci versenyképességet.

Az EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) brojlertermelési elképzelései - 2023

Brojlertermelés költségei különböző tartástechnológiái előírásokkal

Technikai eredmények négyféle termelési rendszerrel Hollandiában				
Nevelési adatok	Nagyüzemi	Holland retail broiler	Better life	Organikus
Nevelési idő - nap	41	49	56	75
Testtömeg - gramm	2,406	2,401	2,408	2,400
Elhullás - %	3,5	3,0	2,5	2,7
Takarmányértékesítés	1,60	1,90	2,10	2,65
Telítési sűrűség - db/m ²	21,0	15,5	10,1	9,0
Szervizperiódus - nap	8,0	8,0	9,0	14,0
Rotáció/év	7,4	6,4	5,6	4,1
Teljes önköltség a telepen - eurocent/élő kg	82,6	99,5	119,2	242,0
Önköltség növekedés %	-	+20%	+44%	+193%
Nettó önköltség - eurocent/kg vágott test	146	172	200	403
Melliflé nettó önköltség - eurocent/kg flé	341	472	607	1,712

A baromfitermelés mennyiségi zuhanása mellett az EU baromfiipar, már most is túlterhelt nemzetközi versenyképességét teljes mértékben elveszítené, amit jól mutatnak a „trendi tartástechnológiai megoldásokkal” előállított csirkehús önköltségei adatai is.

A fogyasztók elvárásai – klíma és környezetvédelem, állatvédelem, fenntarthatóság, ESG

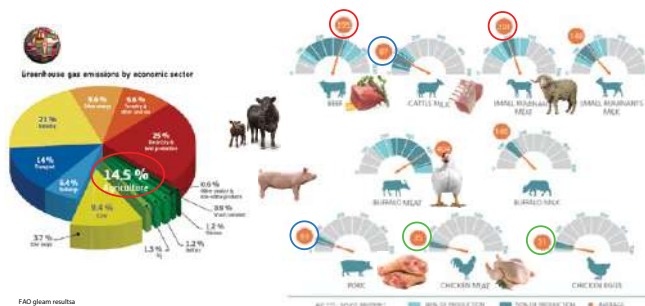

A klímaváltozás ma már felfogott negatív hatása arra kényszeríti az üvegházhatású gázkibocsátás szereplőit, hogy tegyenek ennek csökkentése érdekében és a környezetvédelem, korábban főként szlogenekben létező problémáit kezdjék el hathatósan megoldani. A térségek, országok fejlettsége és társadalmi elvárása, nyomása nem egyforma, így nagyságrendi eltérések vannak a probléma észlelésében és főként a megoldás irányába tett lépésekben.

A megújuló energiaforrások arányának gyors növekedése, a fosszilis energiák **zöldenergiával történő kiváltása**, az ipar és a szállítás „megfékezése” egyaránt elősegítené az üvegházhatású gázkibocsátás jelentős csökkentését, a klímaváltozás és környezetszennyezés mérséklése érdekében.

A **mezőgazdasági termelés lehetőségei kezdenek behatárolódni**, amit a termőterületek hiánya vagy az esőerdő irtással létrehozott lehetőség, a talajok romlása, a klímaváltozás okozta szárazság és vízhiány, a tengerparti területek pusztulása egyaránt nehezít. Jelentős **konkurenciaharc alakult ki az élelmiszer-takarmány-bioüzemanyag ipar alapanyag igénye** miatt és hasonlóan harc folyik az elérhető vízforrások felhasználására az ivóvíz-állattenyésztés-öntözéses gazdálkodás között is.

Az állattermék előállítás klímahatása

A legaktuálisabb téma az üvegház hatású gázok kibocsátása, amelyben a **mezőgazdaság** a kisebb bűnösök közé tartozik, **14,5%-os részesedéssel**. A legnagyobb széndioxid (metán) kibocsátó a **szarvasmarha ágazat**, amely a teljes mezőgazdasági szennyezés kétharmadát felel. A leginkább „környezetbarát” a **baromfiágazat**, a tojás és baromfihús termelés, amelyet a sertéshús előállítása és a tejtermelés követ. A vörös húsok előállítása viszont jelentős környezetterheléssel jár együtt (a baromfitermelés 6-8-szorosa). A jövőben érvényesülni fog a szennyező fizet elv, a környezetterhelés díját meg kell fizetni!

Az európai baromfiipar az elmúlt 15 évben **jelentős környezeti terheléscsökkentést ért el**. Egy 2,5 kg-os csirke hizlalása ma 37%-kal kevesebb földhasználatot, 16%-kal kevesebb energiát, 1 literrel kevesebb víz- és 0,5 kg-al kevesebb takarmány felhasználást igényel, miközben 15%-kal csökkent az üvegház hatású gázkibocsátása. A **különböző fogyasztói elvárások szerinti termékpalletta kialakítása** is (nagyüzemi, minősített, szabad tartásos vagy organikus) a differenciált termelést és környezetterhelést szolgálja, annak gazdasági következményeivel együtt (ezt a korábbiakban már bemutattam).

Ma már a **fenntarthatóságot tágabb értelemben használják**, nem csak a termelés környezeti hatásaira terjesztik ki, hanem az **összes társadalmi, gazdasági, szociális elvárás teljesítésére is**. Az ENSZ által megfogalmazva ebbe tartozik: a szegénység és éhezés elkerülése, jó egészség és jólét, a minőségi oktatás, a nemek közötti egyenlőség, tiszta ivóvíz és higiénia, megfizethető és tiszta energia, tisztességes munka és gazdasági növekedés, ipar, innováció és infrastruktúra, egyenlőtlenségek csökkentése, a fenntartható városok és közösségek, a felelős termelés és fogyasztás, a klímavédelem, a szárazföldi és vízalatti élet védelme, a béke, igazságosság és erős intézmények, partnerség a célok elérésében. Ha ezt a „kívánságlistát”, az elvi elvárások sorát áttekintjük, sajnos megállapíthatjuk, hogy ennek szinte semmilyen ország, térség nem felel meg maradéktalanul, míg a többsége ezek alapjaival küzd.

Ma, a **vertikálisan integrált termelés** során figyelembe kell venni a termőföld használatát, az élőállat termelését, a takarmányozást, az élőállat feldolgozást, csomagolást, a szállítást és a kereskedelem által „generált” üvegházhatású gázkibocsátást, hiszen ez kumulálódig a termék megvásárlásáig. Nem véletlenül megfogalmazódó igény, hogy az

értékesítésre kerülő **élelmiszertermékeken kerüljön fel-tüntetésre** (ma még nem eldöntött, hogy tételesen, vagy csak együttes értékben) **annak karbon lábnyoma**, amelynek bevezetése várható a következő 3-5 évben.

A baromfiipar cégeinek is **fokozott figyelmet kell fordítania a fenntarthatósági elvárások teljesítésére, melyet a fogyasztók, a hatóságok és ma már a finanszírozó bankok (zöldhitel) is elvárnak**. Miután a baromfiipar további **koncentrációja várható**, a tőkeerőt igénylő modern beruházások, termelési feltételek kialakításához, a termelési lánc finanszírozásához és a naprakész szakmai ismeretek alkalmazásához, ezért a **klimavédelmi elvárások teljesítése, a széndioxid lábnyom csökkentése előfeltétel az európai baromfitermelő cégek számára**. Ez az EU piacain belül már egyértelmű, de rövidesen nem lesz elkerülhető a világ többi, jelentős baromfiintegrációja számára sem.

A fenntarthatóság elvi vállalása, a duma már nem elég-séges, **az iparág résztvevőinek ESG-raportban kell bemutatnia az összes, a környezet és klímavédelem érdekében megtett lépést és paramétert**, amit a fogyasztók, a hatóságok, a finanszírozó bankok is rendszeresen ellenőriznek. Bár ma még a cégek többsége nem gyűjti és értékeli ki az ESG-raporting elkészítéséhez szükséges adatokat (ez beépül a kockázati minősítő rendszerbe), de **2025-től kötelező lesz** ennek bemutatása a banki finanszírozáshoz (zöld hitelezés), a tőzsdei jelenléthez.

Azt tudomásul kell venni, hogy **mindezen törekvések növelik** a fogyasztói árakat (a drágább előállítási költségek, kisebb hatékonyság miatt), a különböző tartástechnológiák környezeti hatásáról hiányos információt kínálnak és veszélyeztetik az ágazat termelékenységét, ami a termelés-csökkenéshez és ezzel azonos mennyiségű nyersanyag vagy termékimportot idéz elő, amely kevésbé „nyomás alatti” és kontrollált piacokról érkezik.

A **baromfiipar fenntarthatósági törekvéseit az AVEC Sustainability Charter** (Európai Baromfifeldolgozók és Kereskedők Egyesülete) **Fenntarthatósági Karta irányelvek tartalmazzák**, a baromfitermelés környezeti hatásának csökkentése érdekében. Ebben a **takarmányozás környezeti hatásának a csökkentését**, amely a legnagyobb hányadát adja baromfitermelés üvegházhatású gázkibocsátásnak, a következők szerint kívánják megvalósítani: a

használt fehérjeforrások nem származhatnak erdő irtásával termelő területekről, olyan területekről beszerzett alapanyag felhasználás, amelyeken a „karbon földgazdálkodási gyakorlatot” alkalmazzák, támogatják az EU területéről származó fehérjeforrások felhasználását, támogatják a takarmányok emészthetőségét növelő projekteket.

A **baromfitelepek és feldolgozó üzemek, az integrációs lánc környezeti hatásának a csökkentését** a következőkkel szeretnék elősegíteni: az ágazat LCA (életciklus elemzés és karbon lábnyom számítás) elemzésének kidolgozása és a harmonizált mérési módszer előmozdítása, a baromfi-ágazat bevált gyakorlatának az összegyűjtése és népszerűsítése a környezeti hatásainak csökkentésére, promóciós kampány kezdeményezése, hogy a fogyasztók a csirkemellen kívül a csirke más részeit is fogyasszák, amint a **fenntarthatóbb csomagolóanyag felhasználást is támogatják**: az újrahasznosítható csomagolás használatáról, a bevált gyakorlat megosztásáról, a műanyag csomagolás kiváltásának támogatása fenntartható csomagolóanyagokkal.

Az **állatvédelem elősegítésére csak tudományosan alátámasztott érveket** akar a szervezet befogadni. Ezek figyelembevételével szeretnék támogatni egy **állatjóléti indikátor kidolgozását**, az istállóban elhelyezhető állatjólétet elősegítő eszközök megtalálását, a természetes fény hatása az állatok és emberek jólétére, állatjóléti képzési anyagok kidolgozása, új technológiák kidolgozásának a támogatása, népszerűsítése, az extrém hőmérsékleti hatások menedzselésére útmutatások kidolgozása. Az **antibiotikum felhasználás lehetséges minimalizálását** is fontos célkitűzésnek tekintik, aminek az érdekében a következő lépéseket tervezik: harmonizált adatgyűjtési rendszer bevezetése, az antibiotikum használat csökkentése.

Mindezen törekvések jól mutatják, hogy **az európai baromfitermelők elkötelezettek a fenntartható termelés mellett**.

Termelési lehetőségek – földrajzi és közgazdasági környezet

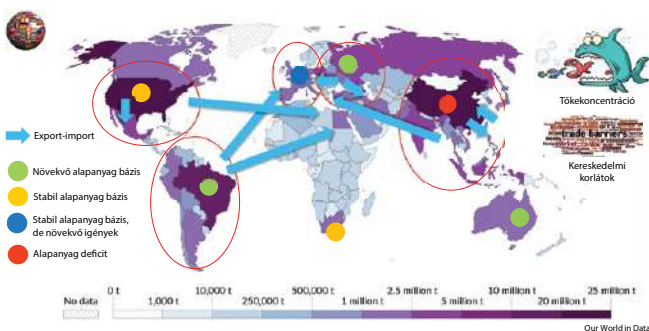
Természetesen a világ különböző tájain mások a **földrajzi és klimatikus adottságok** a mezőgazdasági, élelmiszeripari termeléshez, mely lehetővé teszi a nagytömegű és versenyképes mezőgazdasági termékek előállítását. A sikeres régiók, országok adottságain túl a **politikai, közgazdasági körülmények** is jelentősen befolyásolják a piaci szereplők lehetőségeit.

Az közzismert tény, hogy a világ baromfiiparában élénjáró országok, Brazília, USA, Kína, Ázsia néhány országa és Európa adják a teljes nagyüzemi brojlertermelés (103 millió tonna) négyötödét. Természetesen a kiemelkedő versenyképességhez szükséges a növekvő, vagy legalább stabil alapanyag bázis, amely elsősorban Dél-Amerikában, Kelet-Európában és Ausztráliában adott, de stabil még Észak-Amerikában, Dél-Afrikában is. A Nyugat-európai alapanyag bázis stabil, de növekvő igényeket kell kielégítenie, míg az ázsiai országok, elsősorban Kína alapanyag behozatalra szorulnak. Ezeket az előnyöket, illetve hátrányokat egyéb előnyök csak időlegesen tudják tompítani.

A térségek, országok baromfiipari cégeinek a koncentrációja hozta magával, hogy a világ 32 legnagyobb brojlertermelő cége (300 millió brojler/év feldolgozás felett) együtt 23 milliárd brojlert dolgoz fel évente. Ebből 17 cég található Brazíliában, az USA-ban és Kínában, közel 16 milliárd brojler feldolgozásával.

A világ baromfihús termelésének földrajzi megoszlása (2021)

Ezek a versenylőnyt élvező országok dominálják a világ baromfihús exportját, amely idén 14 millió tonna körül fog alakulni és ebből Brazília 5 millió, az USA 3,4 millió tonnát, míg az EU 1,7 millió, Thaiföld 1,1 millió tonnát ad, tehát a világexport négyötödét. Az EU belső piaca miatt jelentős mennyiségű baromfihús nem jelenik meg az EU-n kívüli exportpiacokon, hanem a tagországok között mo-

zog. A korábbi lengyel versenylőnyt, a mostani vámmentes lehetőséggel Ukrajna kezdi elvenni, amely „csak” 450 ezer tonnát exportál, de a lehetőségeit jól mutatja, hogy ma Európa legnagyobb baromfitermelő cége Ukrajnában található (MHP – 690 millió brojler feldolgozása). Európa top 41 cége (50 millió brojler/év feldolgozás felett) 7,7 milliárd brojlert dolgoz fel, és ebből 11 Oroszországban található. Magyar cégek közül csak a Mastergood „fér bele” az európai élmezőnybe.

Kereskedelmi lehetőségek – korlátok, tömbérdekek, egyezmények, szankciók, embargók

A világereszkedelem lehetőséget ad a versenylőnyök kihasználására, az ellátási hiányszorúságok „oldására”, a választék bővítésére, de együtt jár humán- és állategészségügyi veszélyekkel és a klímaterhelést is fokozza a nagytömegű szállításokkal. Ha csak a baromfihús kereskedelem volumenét nézzük, úgy a megtermelt csirkehús 13,6%-a kerül exportálásra, így a vásárlás a világ minden térségét és sok országot érint.

A kereskedelem lehetőségei, az elvi szabadság mellett erősen behatároltak, amelyet a vásárlóerő mellett, számtalan korlát akadályoz, nehezít. Adott országok, térségek érdeke mentén megkötött kereskedelmi megállapodások jelentősen szabályozzák egyes termékek beszállítási, beviteli lehetőségeit, amit a kölcsönös érdek vagy politikai megfontolások felülírhatnak. Az érdekre a Mercosur országok megemelt EU exportlehetősége, míg az utóbbira a szabad ukrán EU baromfihús export lehetősége jó példa. Ezek gyakorta a megfogalmazott egyezségügyi, állategészségügyi szabályokat, aggályokat is „felülírják”. A háborús helyzet a világ több térségében együtt járt a szankciók, embargók bevezetésével, amelyek jellemzően nem a mezőgazdasági termékeket érintik, de együtt járnak ezek akadályozásával.

A geopolitikai kockázatok növekedése, az orosz-ukrán, az izraeli-palesztin háború, az élesedő tömbösödés negatív hatással van a politikai, gazdasági kapcsolatokra, kereskedelmi lehetőségekre, de gyakran akadályozza a termelést, az alapanyag ellátást is. Ezeknek a konfliktusoknak a megoldása elsődleges érdek, de addig is „kezelni kell” a problémákat, megoldást találva, mint az „ukrán, okos EU- csatlakozás” (vámmentes EU importkvóta és szabályozások, előírások egyensúlya).

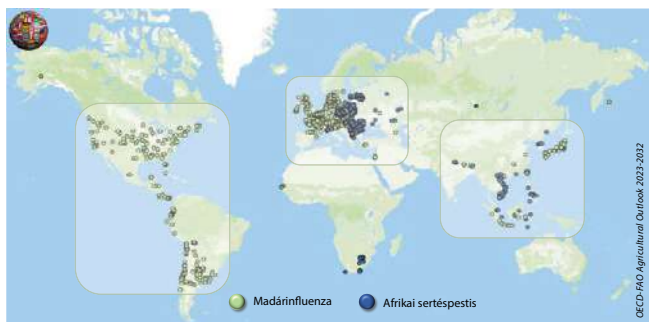
Járványok és hatásuk

Bár a korábbi években is „hozzászoktunk” a járványos állatbetegségek előfordulásához, ezek az elmúlt 3-5 évben jelentősen megszorodtak. Ma már a **madárinfluenza szinte folyamatosan jelen van** Ázsiában, Amerikában és Európában, váltakozó hevességgel. A 2022-2023-as, „téli szezonban” 522 nagyüzemi állományban és 1.138 vadmadár esetben találtak nagy patogenitású madárinfluenza vírust (H5N1) Európában, amit nyilván az enyhe tél is elősegített.

Az EU-n belül rendelet született a **madárinfluenza preventív és ellenőrző vakcinázásról** és a kísérleti vakcinázást is elkezdtek néhány tagországban, amelyet már 2024-től szeretnének szélesebb körben alkalmazni. A Világ Állategészségügyi Szervezete (WOAH) idén deklarálta, hogy szervezet tagállamaiban **alkalmazott vakcinázás nem járhat(na) negatív kereskedelmi következményekkel**, de nyilván ez még tárgyalásokat igényel más piacokkal. Ez még nem oldja meg automatikusan egyes országok fenntartásait (Japán vakcinázási tilalom a hízott áru előállításában), de a probléma kiterjedésével és szakmai meggyőzősével nyilván csökkenni fog az ellenállás is.

Járványos állatbetegségek a világban 2023. január-március

A fertőző állatbetegségeken túl a **Covid-járvány** is nagymértékben befolyásolta a baromfitermelés és kereskedelem lehetőségeit. A **fertőző járványok súlyos fennakadást idéznek elő** az élőállat termelésben, ellátásban és a logisztikai láncok fenntartásában, és persze **hatalmas pénzügyi károkat** okoznak. A klimatikus változások, a háborúk okozta területkontroll kiesés, a világkereskedelmi mozgások és a turizmus egyaránt **fokozzák a járványok terjedésének lehetőségét**, megfékezésük nehézségét.

Csak a globális összehangolás, a szigorú járványvédelmi előírások betartása és ellenőrzése, **„kényszerhatások” érvényesítése** segíthet hozzá ezek visszaszorításához, a **ma már nem elvetett vakcinázás alkalmazása** mellett.

A munkaerő elérhetősége, legális migráció

A **demográfiai változások, a gazdaság erősödése, a termelési szerkezet változása** sok országban, térségben teremt **relatív vagy abszolút munkaerőhiányt**. Bár az átlagéletkor növekedésével és a demográfiai kényszerrel a munkában töltött idő szinte mindenhol növekszik, ezzel együtt súlyos munkaerőhiány alakulhat ki, amely **Európára kiemelten jellemző**. Ezt a munkaerőhiányt részben a **külföldi munkavállalók szervezett „behozatala”** és alkalmazása (lásd elmúlt évek magyar gyakorlata), illetve a legális és illegális migráció „oldja meg”. Európában az elmúlt év végig 87 millió migráns érkezett. Az ukrán menekültek közül 3,2 millió fő regisztrált és kb. 2,6 millió fő regisztráció nélkül tartózkodik az EU-ban.

Az EU munkaerőből **10 millió fő nem EU ország állampolgára**. A munkaerőhiány ellensúlyozását szolgálja a **részmunkaidős, a nyugdíjas foglalkoztatás** is. Országoként **jelentős eltérés lehet az aktív munkaerő arányában**, míg ez Hollandiában 82,9%, addig Olaszországban 64,8%, míg nálunk 75,2%. A **munkanélküliségi arányok is nagymértékben térnek el**, az EU átlag 6%, de Spanyolországban ez 12,7%, Görögországban 11,2%, de átlag feletti a mediterrán és északi országokban. Ezzel szemben alacsony közép és kelet Európában, a magyar 3,9% (4.759 ezer fő foglalkoztatott mellett, de ebből közel 100 ezer fő tartósan külföldön dolgozik), amint Írországon vagy Dániában is.

A munkaerő elérhetőségét, a **munka vonzását a kereseti lehetőség** (nyilván egyensúlyban a megélhetési költségekkel) **alapvetően befolyásolja**. Amíg nyugat és észak Európában meghaladja a 30-45 euró/órát, addig ez kelet és közép Európában legfeljebb 10-16 euró/óra (a magyar 10,7 euró/óra).

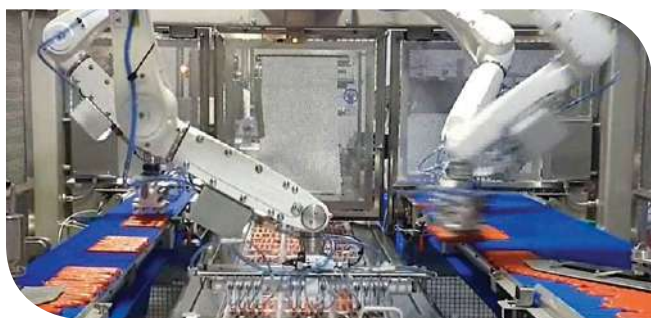
Magyarországon már több mint 226 ezer külföldi él, számuk évente tízezres nagyságrendben emelkedik. A legtöbben szomszédos vagy európai országból érkeznek (144 ezer fő), de egyre inkább nő az ázsiai országokból érkező munkavállalók száma. Várható, hogy a bejelentett fejlesztések miatt nagyarányú munkaerőigény fog jelentkezni, amelyet elsősorban ide „kölcsönzött” külföldi munkavállalók

lókkal fognak betölteni. Magyarországon ez évben 81.625 fő külföldi munkavállalót foglalkoztatnak (felük Budapesten és Közép-Magyarországon, KSH 2023. október), de a gazdasági növekedés és a térségi országok külföldi munkavállalói aránya alapján, ha a viszonylag extenzív gazdaságfejlesztés mellett maradunk, akár további 180-280 ezer külföldi munkavállalóra lesz szükség. Ma már 15 országból lehet munkaerőt „kölcsönözni”, de a legnagyobb számban (26.600 fő) ukránok dolgoznak hazánkban.

A Magyarországon született, de külföldön élő magyarok száma 715 ezer fő (Németország 221 ezer fő, Egyesült Királyság 83 ezer fő), míg a külföldön született, de Magyarországon élők száma 585 ezer fő volt 2020-ban (értelemszerűen sok határon túli magyar beköltözésével). Az elmúlt évben 28,8 ezer fő magyar kivándorló mellett 24,1 ezer Magyarországon született vándorolt vissza és 14,5 ezer külföldön született magyar települt be, így +9,8 ezer fő volt a vándorlási különbözet.

A technológia, technika használata, automatizálás, MI

A baromfiipar területén a legszélesebb technikai, technológiai fejlettséget találjuk, amely a tradicionális „háztáji” tartástól a legmodernebb, high-tech nagyüzemi telepekig terjed. A világban lezajló **koncentráció**, amely a tőkebefektetés, megtérülés, a technológiák egyre drágább befektetését igényli alkalmas arra, hogy nagy mennyiségben, versenyképes önköltséggel, standard minőségű és ellenőrzött baromfihúst termeljünk, egyúttal megoldást kínálva az egyre szorítóbb munkaerőhiány „kiváltására” is.

A baromfitermelésben meg kell találni az egyensúlyt, amelynek mentén az **elvárások és értelmes szabályozások teljesítése és a tartástechnológiai és menedzsment megoldások biológiai és közgazdasági egyensúlyban vannak**. A modern baromfiiparban egyre több tartástechnológiai, feldolgozási high-tech megoldást, automatizálást és robotizálást alkalmazunk, amelyek a hatékony, ellenőrzött baromfihús (tojás) termelését nemzetközileg is versenyképes módon biztosítják.

Nem csak a divat miatt, de a **mesterséges intelligencia alkalmazása** nagymértékben könnyítheti meg a környezet és munkafolyamatok óriási tömegű adatainak a nagysebességű kiértékelését, a szükséges beavatkozások nagy részének automatizálását. A mesterséges intelligencia alkalmazása, a robotizálás, automatizálás mellett óriási

költségmegtakarítást eredményez, miközben „pótolja” a „nem létező” munkaerőt! A mesterséges intelligencia alkalmazási lehetőségei széleskörűek a **cégműködés hatékony segítéséhez**, mint az irodai adminisztráció csökkentése „co-pilot” funkciókkal (ember és gép együttműködése), ügyfélszolgálat, rendelésvétel automatizálása, takarmányozási megoldások optimalizálása, kiberbiztonság, számítástechnikai fejlesztések, HR és marketing alkalmazások.

Ugyanakkor a **baromfiipar területén a szakmai feladatok végzésében is jól használható**, mint a keltetési feladatok, lámpázás, embrió életképesség mérése vagy a baromfitermeléshez a telepeken (belső kamerarendszer és érzékelők figyelik az állományt, szabályozzák az istálló működését, előre jelzik az esetleges problémákat, megoldási módot). A takarmánygyártásban folyamatos, gyártásközi alapanyag NIR mérést és receptúra igazítást biztosíthat és a baromfifeldolgozás folyamatát is nagymértékben teheti hatékonyabbá (objektív baromfiteszt- és talpminősítés, filé minősítése a tisztítás előtt és után, egyedi súlymeghatározás, összemérés, objektív figyelés és értékelés).

A térségek, országok eltérő értékrendje, elvárásai, szabályozása, ellenőrzési rendje

Akinek nem volt módja sok országban a baromfiipart tanulmányozni, az nem is érzékeli, hogy a világ baromfitermelésében az „őskortól” az ultramodern termelési megoldásokig mindennel lehet találkozni. Amint turistaként is érzékeljük a **különböző térségek, országok, népek eltérő gazdasági és társadalmi környezetét, szokásait, elvárásait, értékrendjét, kulináris szokásait**, úgy a saját piacunk ismereteivel is tisztában kell lennünk, legyen az a belföldi vagy exportpiac, a hosszú távú sikerességhez.

A **baromfiipar igen „rugalmasan” alkalmazkodik** egy ország, térség elvárásaihoz, így a szükségesnél (elvárt, előírt) több lépést nem tesz, költséget nem vállal fel, hogy versenyképességét fenntartsa. Ez **igaz a felesleges elvárások elkerülésére** (lásd EU túlszabályozási kényszer), de **igaz a minőségi kritériumok teljesítésére** is. Amint a diák sem tanulja túl magát önként, úgy a **baromfiipar szereplői sem jelentkeznek túlfeladatok, költségek vállalására**, hacsak erre a fogyasztói elvárások, a hatósági szabályozások és a rendszeres kontroll nem „kényszeríti”.

Dr. Zoltán Péter
az UBM Csoport tanácsadója

Partnertalálkozók baromfi, sertés és szarvasmarha ágazati partnereinknek

Amint arról már korábbi lapszámunkban beszámoltunk, október-december hónapokban további hét partnertalálkozót tartottunk kiemelt partnereinknek. Ezeken a kötetlen, baráti találkozókön, korábbi céljainkkal összhangban **megköszöntük a közösen végzett munkát, számot adtunk tevékenységünkről, terveinkről és kötetlen formában beszélgettünk szakmai és családi eseményekről.** Az idén útjára indított **UBM Takarmányozási Klub** bemutatása és a legsikeresebb takarmányozási eredményeket elért **partnerek díjazására** is alkalmat adott a partnertalálkozó.

A **partnertalálkozók** hasonló programokkal zajlottak, a baromfi, a víziszárnyas, a sertés és a szarvasmarha üzletági partnereinek, sőt idén első alkalommal a „fiatal generáció” ismerkedésére is sor került, hiszen a szintén hagyományos UBM fiatal szakemberek találkozóját követően, a partnercégeink fiatal tulajdonosait, vezetőit hívtuk meg egy közös partnertalálkozóra, ezzel is elősegítve a „generációváltást” a partneri kapcsolatokban is.

Az **UBM őszi partnertalálkozóinkon 166 partnerünk vett részt**, saját, vendéglátó kollégáink mellett a következő rendezvényeken:

Rendezvény	Helyszín	Időpont
Baromfi üzletág I.	Tiszafüred, Balneum Hotel	szeptember 14.
Sertés üzletág I.	Debrecen, Erdő Hotel	szeptember 28.
UBM fiatal szakemberek	Szarvas, Liget Wellness Hotel	október 11.
UBM fiatal partnercég vezetők	Szarvas, Liget Wellness Hotel	október 12.
Baromfi üzletág II.	Inárcs, Bodrogi Kúria	október 26.
Szarvasmarha üzletág I.	Debrecen, Erdő Hotel	november 9.
Sertés üzletág II.	Zirc, Forest Hill Hotel	november 16.
Szarvasmarha üzletág II.	Zirc, Forest Hill Hotel	november 23.
Víziszárnyas üzletág	Mórahalom, Colosseum Hotel	december 6.

Az első két októberi találkozó **Szarvason**, a Liget Wellness Hotelben volt október 11-12-én, ahol az **első nap az UBM fiatal szakemberei találkoztak**, kötetlen formában megbeszélve az őket foglalkoztató kérdéseket szakmai vezetőikkel. Másnap **partnercégeink, hasonló korú vezetőivel kötetlen eszmecsere, baráti ismerkedésre került sor**, amelyet színesített egy sárkányhajó evezés, Pogácsa Zoltán közgazdász előadása és azt követő beszélgetés, rumkóstoló és közös vacsora.

A következő, **baromfi üzletág** partnertalálkozót Inárcson, a Bodrogi Kúriában tartottuk, ahol a Tarjányi Péter biztonságpolitikai szakértő előadását beszélgetés követte, majd rumkóstoló, vacsora és a Takarmányozási Díjak átadása.

Az ezt követő partnertalálkozók célja és a programja is közös volt; kellemesen eltölteni egy baráti hangulatú estét, meghallgatni egy-egy előadást a jelenlegi közgazdasági, biztonságpolitikai helyzetről és megtudni, hogy a sertés és szarvasmarha üzletágnak kik voltak a legeredményesebb partnerei idén.

A **szarvasmarha üzletág** első partnertalálkozójára Debrecenben, az Erdő Hotelben került sor, egy rendkívüli online előadást hallgattunk meg Dr. Pogátsa Zoltántól, a Magyarországot érintő gazdasági eseményekről. Az előadás végén mindenki arra volt kíváncsi, hogy milyen taktikát sugna ő most a gazdaság szereplőinek, de erre természetesen nem vállalkozott. A kóstoló során egy a párlatszakértő által erre az alkalomra összeállított különleges rumválogatást ízlelhettek meg vendégeink, végül az „Ördög részét” is mind megitták a vendégek.

A találkozók november második felében Zircen, a Forest Hills Hotelbe költöztek, ahol **sertés és szarvasmarha ágazati partnereink** találkoztak az UBM vezetőivel, szaktanácsadóival és persze egymással is. Az események különlegességéhez az is hozzájárult, hogy a szálloda kizárólag a miénk volt ezen a két délutánon és estén. Délután Tarjányi Péter a közelmúlt biztonságpolitikai kihívásaira alapozva elemezte a jelen helyzetet, amit a nemrég kialakult közel-keleti konfliktus miatt nagy érdeklődéssel hallgatott mindenki. A rumkóstoló végére az is kiderült, hogy ki nyerte meg a Magyarország-Bulgária labdarúgó mérkőzést.

A **sertéságazat** második találkozásának köszöntőjében Varga Ákos az igazgatóság elnöke kihangsúlyozta, hogy a partnertalálkozók rendkívül fontosak, hiszen állandóan rohanó életünkben, a munka mellett időt teremt egymással és egymásról is beszélgetni. A rumkóstolót követően került sor a Takarmányozási Díjak átadására és a közös vacsorára.

November végén a **szarvasmarha ágazat** partnereit láttuk vendégül. A szépszámu vendégsereg a szálloda lobbyjában hallgatta meg Dr. Pogácsa Zoltán közgazdász előadását, belefelejtkezve a gazdaság kérdéseibe, és a párolgó rum illatába. Az ezt követő vacsora előtt került sor a Takarmányozási Díjak átadására.

Az ez évi partnertalálkozóink sorát a **víziszárnyas üzletág** találkozója zárta Mórahalmon, a Colosseum Hotelben. A délutáni előadást Tarjányi Péter tartotta, összegezve az elmúlt két-három hónap eseményeit és várható hatásukat, mit élénk beszélgetés követett. A rumkóstolót követően került sor a Takarmányozási díjak átadására, majd a vacsorára és a megszo-

A partnertalálkozókon takarmányozási díjban részesülő partnereinket itt nem soroltuk fel, mivel a Takarmányozási Klubról külön cikk jelenik meg ebben a lapszámunkban, amelyben a díjazottak felsorolásra kerültek. A partnereink összesen 7 nagydíjban, 8 első díjban, 8 második díjban és 22 emlékéremben részesültek és váltak az UBM Takarmányozási Klub tagjává. Bízunk benne, hogy ez a kezdeményezésünk a partnereink tetszését elnyerte és a jövőben tartalmas programokat, eseményeket tudunk klubtagjaink számára biztosítani.

UBM Takarmányozási Klub Takarmányozási Díj 2023

Ez évtől, hagyományteremtő szándékkal megalapítottuk az **UBM Takarmányozási Klubot**, amelynek minden évben azok a partnereink lesznek a tagjai, akik az évente kiírásra kerülő **UBM Takarmányozási Díj** pályázaton, a kiírásra kerülő kategóriák szerint teljesítményük alapján Nagydíjat, I-II. díjat kapnak, illetve elismerő oklevélben és emlékéremben részesülnek. Az **UBM Takarmányozási Díj** állatfajonként és hasznosításonként a kiemelkedő termelési, takarmányozási és menedzsment teljesítményeket jutalmazza.

A közösen elért eredmények, sikerek elismerést érdemelnek, amelyet sok fórumon meg is teszünk, de úgy véltük, hogy a Takarmányozási Klub alapításával és a Takarmányozási Díj kiírásával külön lehetőséget is teremtünk a

kiemelkedő eredményt elérő partnereink teljesítményének, ünnepélyes keretek közötti elismerésére is.

Az őszi nyolc partnertalálkozó során minden kategóriában, személyesen nyújthattuk át partnereinknek az elismerést, és most a díjazottak listáját örömmel tesszük közzé.

Takarmányozási Díjak

Üzletág	Kategória	Díj	Díjazottak száma	Partner
BAROMFI 	Brojler szülőpár	Nagydíj	1	Gallus Kft.
		Nagydíj	1	Dr. Kováts György
		Első hely	2	Tranzitker Zrt., Farm-Agroker Kft.
		Második hely	1	Hungerit Zrt.
	Brojler	Emlékérem	7	Szilágyi János, S-T Kft., Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft., Zalaceredia Kft., Atak-Mada Kft., Palotabozsoki Zrt., Szentistváni Mg. Zrt.
	Árutojó	Nagydíj	1	Fuchs Agrár Kft.
		Első hely	1	Farm-Agroker Kft.
		Második hely	2	Rábamenti Agrár Kft., Komonczy István
		Emlékérem	1	Gyöngytojás Kft.
	Víziszárnyas	Első hely	1	Hungerit Zrt.
		Második hely	1	Green-Divízió Kft.
		Emlékérem	4	Liver-Land Kft., Bodó Tamás, Nyári Sándor, Agrárbiznisz Kft.
SERTÉS 	Tenyészkoca és hízosertés	Nagydíj	2	Veres Agro Kft., Csicsó Pig Kft.
		Első hely	2	Bold Agro Kft., Pusztaser Kft.
		Második hely	2	Agrogáz Kft., Mangal Ilona Kft.
		Emlékérem	6	Bos-Inno Vet Kft., Nagyhegyesi Agrár Kft., Szögédi-Gazdaság Kft., Aranykocsi Zrt., Fröhling-Agro Kft., Pécsváradi Agrover Kft.
SZARVAS- MARHA 	Tejelő tehén	Nagydíj	2	Herceg-Farm Kft., Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.
		Első hely	2	Körös 2000 Kft., Bovintej Kft.
		Második hely	2	Agrárgazdaság Kft., CLA Milk Kft.
		Emlékérem	1	Pálhalmi Agrospeciál Kft.

AGRÁRSZEKTOR KONFERENCIA

2023

november 29–30.
Hotel Azúr, Siófok

Idén is Siófokon tartották meg, immár 11. alkalommal az év legnagyobb és legrangosabb agráreseményét, a Portfolio Csoport **Agrárszektor 2023 Konferenciáját**. A kétnapos konferenciát rekordszámú, a két nap alatt összesen több mint **2.000 résztvevő** látogatta meg.

A konferencia, a két nap alatt az agrárgazdaság legaktuálisabb és legforróbb témáit vonultatta fel több mint **150 előadóval**, mintegy 40 óra szakmai anyaggal és csaknem 25 kiemelt témával. A rendezvényen az államigazgatási, a vállalati, a pénzügyi és a szakmai-érdekképviseleti szféra csúcsvezetőitől hangzottak el azok az információk, amelyeket a piaci szereplők felhasználhatnak jövő évi és hosszabb távú eredményes gazdálkodási döntéseikhez.

A konferencia **egyedülálló módon tekinti át azokat a témákat**, amelyek meghatározzák az ágazati szereplők sikeres üzleti döntéseit és fejlesztési-beruházási lehetőségeit. A rendezvényen többek között a rövid és hosszú távú agrártámogatási szabályozási kérdéseit, az agrárfinanszírozás aktualitásait, az agrárgazdaság befektetési irányait, illetve piacra jutási és egyéb forrásbevonási lehetőségeit mutatták be.

A konferencián elsősorban **az agrárágazat első számú vezetői vettek részt** és rajtuk keresztül exkluzív információkhoz juthatnak az agráriumban működő vállalkozások. A színvonalas szakmai programon túl a két nap lehetőséget nyújtott a kapcsolatépítésre és a kikapcsolódásra is.

A rendezvényen, a plenáris ülésen túl már az első napon 13 szekcióban kaphatott speciális szakmai áttekintést a nagyszámú érdeklődő szakember, előadások és kerekasztal beszélgetések keretében.

- Összekuszálódott az agrárpiacon: mit hoz a jövő?
- Kulcsszerepben az agrárhitelezés;
- Takarmányozás mesterfokon;
- Precíziós gazdálkodás, digitalizáció: forradalom az agráriumban;
- Energiakrízis, növényvédőszer-piac: nagy bizonytalanság;
- Kiútkeresés az élelmiszeriparban;
- Választ előtt a kertészetek;
- Magyar állattenyésztés: sokasodó kérdőjelek;
- Dróninvázió a mezőgazdaságban;
- Kiújuló GMO-viták, éghajlatváltozási kihívások a vetőmagpiacon;
- Eredményes agármarketing, sikeres piacra jutás;
- Válság a méhészetekben;
- Perspektivikus agrobiznisz: mibe fektessünk?

A napi program végén került sor a nyolc kategóriában meghirdetett, a legsikeresebb és kiemelkedő agrárgazdasági szereplők díjazására, majd az esti program következett.

A második napon is 8 szekcióban hangzottak el előadások, kerekasztal beszélgetések.

- KAP-reform: tanulóév után, éles viták előtt;
- KAP-on kívüli agrárpénzek: extra lehetőségek Brüsszelből;
- Fenntarthatóság a mezőgazdaságban: a fele sem tréfa;
- Innovációs forradalom az agráriumban;
- Fordulat utána műtrágyapiacra;
- Profit és innováció;
- Újabb pályázati dömping a vidékfejlesztésben;
- Szántó-Föld: terem-e haszon 2024-ben?

A kétnapos programot **Nagy István agrárminiszter** nyitotta meg, aki fontos bejelentést tett; elkészült az agrár-és vidékfejlesztési támogatásoknak a **2024-es évre vonatkozó pályázati menetrendje**. A jövő év elejétől várhatóan **64 jogcím kerül meghirdetése**, majd 2026-tól ugyanebben a formában újra megnyitják az összes pályázatot, hogy a termelők két ütemben tudjanak pályázni ebben a támogatási ciklusban. A konferencián a miniszter hangsúlyozta, piaci alapokon nyugvó, a tájegységi adottságoknak megfelelő termelést kell megvalósítanunk, át kell gondolnunk a főbb

szántóföldi növények mellett például a szója, a pillangós virágúak termelésbe vonását is. Közölte, a **termelői együttműködésről** szóló törvényt készítjük elő, ami az **integrációknak nagyfokú segítséget tud jelenteni**.

Ezt követően **kitért az elmúlt évek nehézségeire is**, mint az aszály, az ukrán mezőgazdasági termékdömping, ami miatt az importkorlátozás fenntartása indokolt. A jövő évben is arra kell számítanunk, hogy velünk lesznek a háború piaci hatásai, és a korábbinál alacsonyabb, de mégis magas szinten lesznek az inputárak. **Alkalmazkodásra és minőségi előre lépésre van szükség**, hangsúlyozta.

Miután a konferencia számtalan szakmai területet és témát érintett, így nincs mód ezek ismertetésére. Kiemelten csak egy szekció munkáját mutatjuk be, amelynek a címe a **„Kiűtkeresés az élelmiszeriparban”** volt. Hatékonyságjavítás, integrált termelés, folyamatos fejlesztések, digitalizáció, robotizáció, exportképesség - ezen az úton kellene haladnia a magyar élelmiszeriparnak, amennyiben újabb sikersztorikat akar kitermelni. Így lehet összefoglalni az Agrárszektor 2023 Konferencia élelmiszeriparral foglalkozó szekciójának főbb üzeneteit, amelyen előadás és kerekasztal-beszélgetés keretében fejtették ki gondolataikat a legnagyobb piaci szereplők.

A szekció nyitó előadását az **UBM igazgatóság elnöke, Varga Ákos tartotta**, „Komoly kihívások és nagy lehetőségek a magyar élelmiszeriparban” címmel. Mindenki a jól fizető európai piacot akarja megcélozni az agrárszektorban, nem véletlen, hogy egyre erősebben jelennek meg a külföldi importtermékek, főleg a baromfitermékek esetén. Várakozása szerint az európai intenzív államtenyésztés keletre fog tolni; Európában már piacvezető a baromfiiparban Lengyelország, de itt is kezd telítődni a piac, a termelés egyre inkább Ukrajnába helyeződik át, fogalmazott.

Eközben a kínálati oldalon ez a trend: Nyugat-Európa népessége növekszik, Kelet- és Dél-Európa népessége csökken, ezért nem szabad elhanyagolni a nyugat-európai piacot. Beszámolt arról is, hogy az európai fogyasztóknak milyen elvárásai vannak az élelmiszerekkel szemben: minőség és ár egyszerre, termelési körülmények, klíma- és környezetvédelem, állatvédelem, fenntarthatósági szempontok, ESG megfelelés. Ezeknek egyszerre nehezen lehet megfelelni, sőt ezek együttesen szinte lehetetlen elvárások - vélekedett Varga Ákos, aki az élelmiszeripar több kitérés pontját is ismertette:

- koncentrált, integrált termelés a hatékonyság javításához;
- nemzetközileg is versenyképes feldolgozóipari üzemméretek kialakításának támogatása;
- az állami szerepvállalás, támogatás kiemelt fontosságú az élenjáró európai élelmiszeripar tradicionális versenyképességének utoléréséhez;
- high-tech alkalmazása, élőmunka igény csökkentése;
- az élelmiszeripari ágazati szereplők versenybe hozása.

Előadása végén megfogalmazta a legfőbb üzenetét: a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar Közép-Kelet Európa meghatározó központja lehet, de ehhez bátorságra,

állami szerepvállalásra, támogatásra és erős szereplőkre van szükség. Szerinte pár év alatt lehet csodákat tenni, erre a tudásra és alapanyagra építve. Régióban kell gondolkodni, nem csak Magyarországon - tette hozzá.

Ezt követően **kerekasztal-beszélgetésben** a szakemberek a magyar élelmiszeripar lehetőségét járták körül, a **hazai élelmiszeripar kitérés esélyeit** helyezte fókuszba, mint a fejlesztési irányok, támogatási programok, hiszen aggasztó a fogyasztáscsökkenés és piacvesztés.

Éder Tamás, a Felelős Élelmiszergyártók Szövetségének elnöke azt hangoztatta, hogy kicsit meglepő látni és hallani azt a konszenzusos véleményt, ami a konferencián kibontakozott, hogy **sürgős élelmiszeripari fejlesztésekre van szükség**. Az aktuális piaci helyzetet ismertetve kitért arra, hogy a magyar élelmiszeripar az első félévben év/év alapon mind a belföldi, mind pedig az exportértékesítésben 15%-os mennyiségi visszaesést mutat. A második félévben bár javult a helyzet, így is éves átlagban 8%-os visszaesés várható. Ettől függetlenül a forgalom értéke növekedhetett, vagy kisebb mértékű csökkenés lesz tapasztalható, ez pedig az áremelésekkel van összefüggésben.

Hollósi Dávid, az MBH Bank Agrár- és Élelmiszeripari Üzletág ügyvezető igazgatója kifejtette: nagy élelmiszeripari cégekre van szükség Magyarországon, ez a jövő. Egy-szerre kell beszélni mezőgazdaságról és élelmiszeriparról, ezek együttesen adják az agrárüzletet.

Nobilis Márton, az Agrárminisztérium államtitkára szerint az ország szuverenitása is indokolja az **erős hazai élelmiszeripart**. Elmondása szerint sikerült elérni a kormányban azt az irányváltást, hogy ne csak a kicsik és közepes cégek kapjanak támogatást ebben a szektorban, hanem a nagyok is, ezért jött létre a **nemzeti bajnok program**. Ha versenyképességről beszélünk, akkor a siker záloga, hogy legyenek nagy élelmiszeripari cégek.

Ruck János, a Gallicoop Zrt. vezérigazgatója úgy vélekedett, hogy a nagyvállalkozások támogatása azért is fontos, mert az egész szektort képesek magukkal húzni. Szerinte az exportpiacokra történő értékesítés esetén igazán fájdalmas az idei visszaesés, sokkal nagyobb a harc idén ugyanakkora volumen értékesítése érdekében.

Szabó Miklós, a Tranzit Csoport alapítója felidézte, hogy tavaly azért volt lehetőség az árak emelésére, mivel a fogyasztó elfogadta a magasabb árakat, ez pedig a helikopter, vagy más néven ingyen pénz hatására vezethető vissza. Ezért is tudta az élelmiszeripar többé kevésbé követni az alapanyag-áremelkedést az árakba és tovább hárítani azt. **Versenyképes árat csakis megfelelő színvonalú termelés mellett lehet elérni**, ehhez pedig folyamatos beruházásokra van szükség, az üzemméret javítására. Ennek vannak előfeltételei: finanszírozás, forrás, támogatás, integráció és élőmunka.

Nagy Ádám, a Nádudvari Élelmiszer Kft. ügyvezető igazgatójának elmondása szerint a sertés alapanyagárak közel háromszorosára nőttek, ezt pedig nehezen lehetett érvényesíteni az értékesítési árakban. Egy későbbi kérdésre válaszolva azt is kifejtette, hogy a Magyarországon kapható

ízesített joghurt 80%-a importtermék. Azt viszont megemlítette, hogy a jelenlegi magas logisztikai költségek mellett már lehet olyan árat alkalmazni magyar gyártóként is, ami versenyképessé teszi a magyar terméket. Szerinte a versenyképesség kulcsa a robotizáció és digitalizáció.

Nobilis Márton ezzel egyetértve kiemelte, hogy jelen van még az **infrastrukturális hátrány**, és emiatt modernizációs és digitalizációs fejlesztésekre van szükség, ezeket pedig támogatni szükséges. **Hollósi Dávid** pedig megjegyezte, hogy azért beszélünk ennyit egy ilyen konferencián a **nagyobb agrárcégek szükségességéről**, mert ők képesek kitermelni magukból a hatékonyságot, az üzemméretet, hogy képesek legyenek az európai multikkal tárgyalni. Emlékeztetett: az európai élelmiszerpiac a világ legfejlettebb élelmiszerpiaca. Azzal, hogy ezeket a trendeket felismerték az érintettek Magyarországon, eljutottunk a nulladik pontra, most van az a döntési helyzet, hogy **ki kell választani néhány termék-pályát, ahol sikersztorikat lehet építeni** - mondta. Szerinte az a kockázat, hogy ezekhez a tervekhez megvan-e a kellő finanszírozás és kockázati étvágy a finanszírozók részéről.

Bustyaházai László, az UBM Csoport stratégiai igazgatója, igazgatósági tag a **Takarmányozás mesterfokon szekció** keretében egy kerekasztal-beszélgetés résztvevője volt, amelynek a témája a **takarmányipar fenntarthatósága, ezen belül az alternatív takarmányozás hazai perspektíváiról** szólt. A beszélgetés résztvevői leszögezték, hogy nem vagyunk lemaradva, sőt, ugyanazon a színvonalon vannak a magyar cégek, mint bármely európai vagy akár amerikai takarmányos cég.

Az utóbbi időszakban az európai és a hazai takarmányipar szűkült, mivel az állattermék előállítás gazdasági és piaci okokból jelentősen csökkent. A modern termékek és technológiai megoldások alkalmazásával hatékonyabbá tehetik állattenyésztési ágazataikat az agrárpiaci szereplők. Az alternatív takarmányozási megoldások előtérbe kerülhetnek, így a rovarfehérjék felhasználása egyre nagyobb teret hódító mezőgazdasági és élelmiszerpiaci felhasználásra is.

Bustyaházai László kiemelte, hogy a takarmányipar hatalmas fejlődésen ment keresztül és a tudásháttere kifejezetten előnyére válik a hazai állattenyésztésnek. A takarmányiparnak az lesz a legnagyobb kihívása, hogy a termelés hatékonysága és a költségoptimalizálás metszéspontját megtaláljuk.

Lázár Miklós, a Cargill Kelet-Európa kereskedelmi igazgatója kiemelte, hogy az additívok szerepe óriási és elérhető minden gazdának, ráadásul hatalmas lehetőségeket tartogatnak. Ezek olyan termékek, amelyek a biológiai

funkciókat támogatják, ráadásul költséghatékonyak is. Ez egy új piac Magyarországon, amire a vállalatnál is próbálnak építeni. Szerinte a jövő az emberben és a tudásban rejlik, enélkül nem lehet hiteles egyetlen cég sem, de nem egyszerű jó szakembereket találni.

Percze Rajmond, a rovarfehérjét előállító Agroloop Hungary Kft. ügyvezető igazgatója a kerekasztal-beszélgetés során elmondta, hogy a vállalatnál a gyártási folyamatok egy ipari méretű, automatizált fekete katonalégy lárvafarm zárt és szabályozott körülményei között történnek. Az üzem főbb folyamatai során a lárvák etetőanyagának előállítása, szaporítása, nevelése, hizlalása és feldolgozás történik és kizárólag takarmányozási célra készítünk belőle fehérjét és zsírt. A mi termékeink és tevékenységünk mellett, hogy hatékonyságot növelnek, még a fenntarthatósági mutatókat is tudják javítani.

A hazai egyetemekkel történő együttműködés kiemelkedő feladat, vélekedett **Bustyaházai László**. A takarmányoktatás és a takarmányozásfejlesztés területén úttörő szerepet játszik az UBM cégcsoport, amely 3 hazai és 8 külföldi egyetemmel és 4 kutató egyesülettel, nemzetközi céggel működik együtt. A kerekasztal-beszélgetés során szóba került a karbonlábnyom kérdése is. A karbonlábnyom egy környezetvédelmi mutató, amely a termékek teljes életciklusa során felmerülő, szén-dioxid egyenértékre vonatkoztatott környezetkárosító hatásokról nyújt információt. Ha az agrárgazdaságban bármit el szeretnénk érni az állattenyésztés negatív környezeti hatásainak csökkentése érdekében, akkor fejlesztéseket tekintve a takarmányozás területét szükséges prioritásként kezelni. Ebben pedig nem vagyunk lemaradva Európában, de jó lenne eljutni egy olyan szintre, mint például, ahol a dánok vannak.

Baromfi ágazat konferencia

„Baromfitermelés eredményesen 2023.” címmel tartotta meg az évente szervezett szakmai szimpóziumát a Baromfi Ágazat újság, október 17-én, a Lurdy-házban.

A rendezvényt, a hagyományt követve **Horn Péter** akadémikus nyitotta meg, majd a hazai és európai baromfiszektor kilátásairól **Bárány László**, a Master Good célcsoport tulajdonosa adott elő, felvázolva azokat a kihívásokat, amelyek az ágazatot érik. A globális baromfitermelés és kereskedelem hatással van az európai, benne a magyar baromfi ágazat teljesítményére. Az eddig is szigorú szabályokkal, előírásokkal szembenező ágazat további, sokszor szakmailag nem kellően alátámasztott állatvédelmi, környezetvédelmi előírásoknak néz elébe, amelyek tovább rontják nemzetközi versenyképességét. A magyar ágazatra kiemelten gyakorol hatást a lengyel és ukrán közelség, az ott előállított termékek behozatala. Csak a korszerű, a modern eszközöket alkalmazó vállalkozások tudnak fennmaradni.

Dejan Bosanac, az Aviagen Kft. regionális igazgatója a Ross brojlerek teljesítményének alakulásáról, **Gyenis József** szakértő a baromfitakarmányozás trendjeiről és anomáliáiról tartott érdekes előadást, majd **Mathias Kreinberg**, a Big Dutchman International cég legújabb baromfitechnológiai újdonságaival, a fejlesztési irányokkal ismertette meg a hallgatóságot.

A szünetet követően a **Kakuk Tibor-díj** átadására került sor, immár tizenkettedik alkalommal. Ez alkalommal a hazai baromfitermelés területén végzett kimagasló és példamutató tevékenységük elismeréseként **Dr. Forgács Barnabás** és **Dr. Dobos-Kovács Mihály** kapták meg a díjat.

Ezt követően a természetes bioaktív vegyületek felhasználási lehetőségeiről **Alvaro Ortiz**, az Evonik takarmányozási szakembere adott elő, majd a madárinfluenza, most is időszerű korszerű telepi higiéniai és járványvédelmi gyakorlatáról **Vedran Loncaric**, a CID Lines területi menedzsere osztotta meg a legújabb ismereteket. Végül az innováció az in-ovo vakcinázásban címmel **Joan Molist Badiola**, a HIPRA globális termékmenedzsere előadása zárta a szimpóziumot.

Baromfi ágazat

WORLD EGG DAY 2023

FRIDAY 13 OCTOBER

Tojás világnap

A Baromfi Termék Tanács szervezésében tartották meg a **28. Tojás Világnapot**, a „tojással az egészséges jövőért” szlogennel, október 13-án, a budaörsi Holiday Inn konferenciatermében.

A már több mint **100 országban ünnepelt világnap** jelentős hatással van a tojásfogyasztás ismeretére, támogatására. Ennek elfogadottságát mutatja, hogy az amerikai first lady, Jill Biden ezen a napon meglátogatott egy tojófarmot, Ohio államban. A konferenciát **Sütő Zoltán**, a tojásszövetség elnöke nyitotta meg, majd **Győrffy Balázs**, a Nemzeti

Agrárgazdasági Kamara elnöke foglalta össze a hazai és európai tojáságazat problémáit, kihívásait. Kiemelte, hogy az EU törekvések, intézkedések ebben az ágazatban is nehézségeket okoznak, mint az ukrán vámkvóták eltörlése, vagy a lebegtetett ketrestartási tilalom.

Ezt követően **Nagy István** miniszter, az agrártárca vezetője elsősorban a köztudatban meglévő álromantikus állattartást problémáját vetette fel, ami miatt a társadalomban sokan nehezen fogadják el a nagyüzemi állattartás előállítását, ami nélkül nem lehetne megfelelő mennyiségű és árú élelmiszert előállítani. A miniszter kiemelte: „a tudományos kutatási eredményekkel bemutatható, hogy nagyüzemi körülmények között megfelelő állatjóléti feltételek biztosítása mellett az állatoknak magas komfortfokozatot nyújtható. Ezért a problémára a tudománynak, a tenyésztésnek és a takarmányozásnak közösen kell megnyugtató választ adnia, hiszen az embereket nem lehet megfosztani a legteljesebb értékű fehérjétől.” A baromfiágazat mindig kiemelt fejlesztési terület volt, a Vidékfejlesztési program (VP) részeként a teljes baromfiágazat telephelyfejlesztési projektjei közül 596 számára nyújtottak támogatást, több mint 189 milliárd Ft értékben.

Ezt követően került sor a szakmai előadásokra, amelyet **Dublecz Károly** egyetemi tanár nyitott meg „Újdonságok a tojótyúk takarmányozásában” címmel, kitérve a tojással etetett dercés takarmányok szemcseméretének fontosságára, a Ca és P ellátás pontosítására, a csökkentett fehérjetartalmú takarmányok etetésére, a nyújtott, 70 tojóhetet meghaladó tojástermelés 5 takarmányozási szükségleteire és a hőstressz takarmányozásra.

Farkas Tamás Péter egyetemi adjunktus a csőrkoftató anyagok használatának a tapasztalatait mutatta be különböző tojófajták nem ketreces tartásában, míg **Sághy Tibor** szaktanácsadó állatorvos az itatórendszerek tisztításának és fertőtlenítésének legfontosabb gyakorlati elemeit foglalta össze. **Erdélyi Márta és Kovács-Weber Mária** docensek a tojásmínőség paraméterei és analízisük lehetőségeiről tartottak közösen előadást, majd **Sütő Zoltán**, tőle megszokott komplex előadást tartott a tojást fókuszba állítva: milyen kapcsolat van az európai festészet, a fogyasztói preferencia és az ökológiai lábnyom között?

A program zárása előtt azokat a tagokat jutalmazták, akik 30 éve tagjai a Tojóhibrid-tenyésztők és Tojástermelők Szövetségének.

Szója webinárium

2023. október 25.

Az Agroinform webináriumot és kerekasztal beszélgetést szervezett a magyar szójatermelés és felhasználás, a hazai termelés és ellátás lehetőségeiről.

A hazai önellátás növelése, a GMO-mentes források bővítése és a klímavédelmi célkitűzések egyaránt alátámasztják a magyar szójatermelés növelését, emelte ki **Farkas Sándor agrár miniszterhelyettes** bevezetőjében, a közel 500 résztvevővel lezajlott programon. Ebben az évben 58.000 hektáron 170.000 tonna szóját takarítottunk be, amely a hazai 500.000 tonnás igénynek csak harmadát tudja elvben biztosítani. A szójatermelés növeléséhez, amint a szójafeldolgozó üzemek beruházásához is támogatási források állnak rendelkezésre.

Matthias Krön, a szójatermelési láncok fejlesztésével foglalkozó, 28 országban jelen lévő nonprofit Duna Szója Szövetség elnöke kiemelte, hogy tavalyi adatok szerint az Európai Unió szójadara-szükségletének mindössze 8 százalékát adja a közösségen belüli termelés, ezért nem csupán a magyar piacon, de Nyugat-Európában is nagy az igény a minőségi (jelentős arányban GMO-mentes) szójára. A szója alacsony inputigényű növény, amelynek termesztése megfelelő tapasztalattal és szaktudással könnyen és jövedelmezően termelhető. Amíg Ausztriában a szója a negyedik legnagyobb területen termesztett növény, Magyarországon érdemi volumenben (7-8 százalékos vetésterületi arányban) csak három megyében: Tolnában, Vasban és Zalaiban van jelen, vagyis bőven van tér a további növekedésre – tette hozzá az elnök. Az európai szójatermelést ösztönző gazdasági, fenntarthatósági és agárpolitikai tényezők egyaránt támogatják a termelés növelését, amit a piaci igény is alátámaszt.

Bene Zoltán, a Karintia Kft. cégvezetője szerint szinte korlátlan az európai piaci igény, a szójának magasabb a hőtürelmése, és bár vízigényes növény, a 2022-es rekordmértékű aszály idején is csak 24 százalékos volt a szója terméskiesése (ötéves átlag), a kukorica 52 százalékalával szemben. A szójatermelés támogatása 2027-ig biztos, ennek összege idén már hektáronként 90 ezer forint. A szója takarékos növény, mivel alacsony az inputanyagköltsége, amit erősít, hogy nem igényel nitrogénhatóanyag-alapú műtrágyát. Az is értéke, ha egy Európában is fontos és termesztendő növényt nem kell távolról ideszállítani.

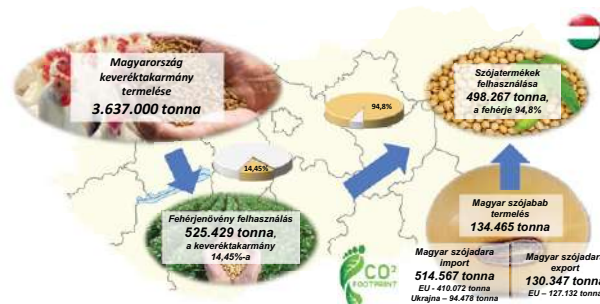
Tóth Milena, a Yara Hungária Kft. szaktanácsadója a szója tápanyagutánpótlás legfontosabb szakmai szempontjait ismertette. Kiemelte a levélanalízis jelentőségét, amely alapján korrekten felmérhető, hogy mire van szüksége a növénynek és az is fontos, hogy a **nitrogén pótlásának elhagyása elsősorban akkor lehetséges, ha megfelelően oltott vetőmagot használ a termelő.**

Horváth Zoltán, a CHH Műszaki Kft. ügyvezetője a szójavetőmag feldolgozásáról adott elő. A magyar vetőmagnak jó híre van, ami kellő alapot ad ahhoz, hogy akár az exportra is gondoljunk, amellet, hogy a hazai vetőmagszükséglet is mintegy 7-8.000 tonna. A vetőmag oltóanyaggal való kezelésének jelentőségére hívta fel a figyelmet, a csávázás során előnyben részesítik a precíziós technológiát.

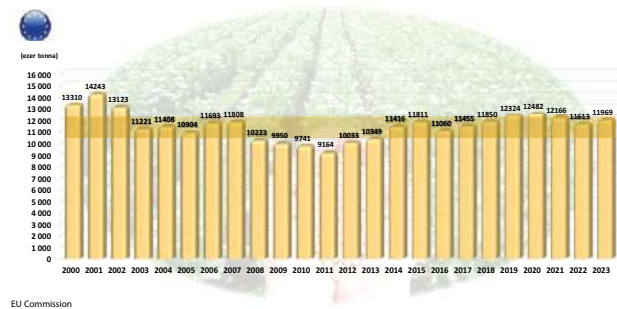
Végül **Varga Ákos, az UBM Csoport igazgatósági elnöke** mutatta be a magyarországi szójatermelés és felhasználás jelenlegi számait és az UBM Csoport szójakereskedelmi elképzeléseit. Az elmúlt évben a hazai keveréktakarmánygyártás 3.637 ezer tonna volt (ez 2,5%-a az európai takarmánytermelésnek), amely 8%-os csökkenés a 2021-es 3.957 ezer tonnához képest. A keveréktakarmány előállítás során 525.429 tonna fehérjenövényt használtak fel (a takarmányok 14,45%-a), amelynek 94,8%-a szójatermék volt. A 2022-es szójatermés 134.465 tonna volt (idén ez 170.000 tonnára nőtt), amely mellett 130.347 tonna szójadarat exportáltunk és 514.567 tonnát importáltunk.

Magyarország takarmány és alapanyag termelése, felhasználása (2022)

Az EU szójabab termelése 9,5-12,5 millió tonna között ingadozott az elmúlt 25 évben, de nem emelkedett nagyságrendben. Ezzel szemben a hazai szójabab termelés 2013-ig 70-95 ezer tonna között volt, majd 2016-2018-ra 180 ezer tonnára nőtt, ezt követően jelentősen csökkent.

Az EU szójabab termelése (2000-2023)

Az UBM Magyarország piacvezető terménykereskedelmi cégeként az elmúlt üzleti évben 198.386 tonna fehérjehordozót vásárolt és értékesített, amelyből 162.258 tonna szójadara, míg 36.126 tonna szójabab volt. Mivel teljes mértékben hiszünk a magyar szójatermesztési és felhasználási lehetőségekben, ezért a jövő évben már +35.000 tonna, majd az azt követő években +100.000 tonna szójababot szeretnénk felvásárolni és értékesíteni.

Magyar szójabab termelés, feldolgozás és értékesítés lehetőségei

A hazai szójatermelés felfuttatásához szükséges a takarmányiparral szembeni elvárások teljesítése. Ehhez a garantált minőség mellett szükséges a beltartalom és az önköltség optimalizálása, amint a fenntartható alapanyag-termelés, takarmánygyártás és felhasználás is. A fenntarthatóság követelményeit nem csak szóban kell teljesíteni, de ezeket ESG-jelentésben is be kell mutatni, amivel az UBM Csoport már rendelkezik.

A webináriumot követően a résztvevők kerekasztal-beszélgetésben fejtették ki gondolataikat a szójatermesztés felmerülő kérdéseiről. Ezen Széplaki Tamás gazdálkodó, Papp Gergely, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara főigazgató-helyettese, Bene Zoltán, a Karintia Kft. ügyvezetője és Varga Ákos vettek részt.

Széplaki Tamás elmondta, hogy 5 évvel ezelőtt 300 hektáron termesztett szóját és 1.500 hektáron kukoricát. Idén már csak 600 hektáron termelt kukoricát, 900 hektáron pedig szóját, mivel a szója jövedelemtermelő képessége jobb, a hektáronként 280 ezer forintos költség mellett is. A Nyugat-Magyarországi termelők elvben előnyben voltak, de így is kukoricával csak 3 tonnás, gyenge hektáronkénti termést ért el, míg szójával pedig 2,4 tonnás, közepes eredményt, amiben jelentős szerepe van a modern genetikának is.

Bene Zoltán azt tartotta fontosnak kihangsúlyozni, hogy még ma is egy marginális, kis területen termesztendő növényként tekint a szójára a gazdálkodók nagy része, amit ideje lenne átértékelni; Ausztriában 90 ezer hektáron termesztik, pedig a szántóterület csak harmada a magyarországihoz képest.

Varga Ákos a legnagyobb magyar takarmánygyártó, az UBM csoport képviselőjében kiemelte, hogy éves szinten 600 ezer tonna keveréktakarmányt gyártanak, és óriási gond, hogy időről időre eltűnik Magyarországon a szója, amely az egyik legfontosabb alapanyag. Összel a kampányértékesítés jellemző, de utána elérhetetlen a magyar szója és kénytelenek Ukrajnából vagy más szomszédos országból, még Olaszországból is importálni. A szójahiány kényszere miatt sokszor kell a takarmányreceptúrákon változtatni, alternatív alapanyagot felhasználva. A kockázatok csökkentése érdekében is fontos lenne a szakaszos értékesítés, a termés egy részének az előzetes lekötése; így a takarmánygyártók is jobban tudnának tervezni, és a gazdálkodók akár magasabb árakat is elérhetnének.

Papp Gergely arról beszélt, hogyan illik bele a szója az EU-s támogatási rendszerbe. A szójatermesztéssel számos fenntarthatósági előírásnak meg tudunk felelni, és kiemelte a termeléshez kötött támogatást, amely 2028-ig biztosan elérhető, de előre láthatólag utána is számítani lehet rá. Mint mondta, a tapasztalat azt mutatja, hogy nehezen vágnak bele a termelők a szójatermesztésbe, de aki egyszer megtanulta, eloszlatja a kétségeket, folytatni fogja.

Úton van egy új baromfi MI (mesterséges intelligencia) chatbot

WATT Poultry International,
2023 December

Úton vannak a kifejezetten a tojás- és brojleripar számára tervezett mesterséges intelligencia eszközök, de mint minden technológiával, óvatosan kell bánni velük, hogy teljes mértékben hasznot hajtsanak.

A ChatGPT, a mesterséges intelligencia (MI) chatbotja (csevegő robot) 2022 végén indult, és jól felépített és részletes válaszaival népszerűvé vált számos területen. A baromfiágazatnak alkalmaznia kell ezt?

A mesterséges intelligencia tudománya nem új keletű, 1955-ig nyúlik vissza egy teljesen intelligens, emberi agyhoz hasonlóan viselkedő gép kifejlesztésének gondolata. Az emberi agyat utánzó neurális hálózatok terén a közelmúltban elért haladás közelebb vitt minket olyan gépek létrehozásához, amelyek képesek tanulni a tapasztalatokból – azaz a szolgáltatott adatokból.

Lényegében a mesterséges intelligencia egy olyan kutatási terület, amely megpróbálja reprodukálni a gyermek agyának jellemzőit, annak képességével, hogy képes tanulni és tudást átadni egyik területről a másira.

Baromfi mesterséges intelligencia chatbot

Lehetőségem volt tesztelni egy baromfi mesterséges intelligencia chatbot béta verzióját, amelyet kezdetben több mint 700 dokumentummal „képeztek ki”, a baromfitegyesítői kézikönyvektől, a baromfibetegségek és takarmányozási tankönyvektől a különböző, lektorált tudományos közleményekig.

Összességében a rendszer több mint 31 millió szót indexelt. Bár egyik szó pontos jelentését sem tudta megérteni, ismerte az egyik szó pontos helyzetét és viszonyát a másikhöz, ezáltal logikai kapcsolatokat létesített közöttük.

A baromfi mesterséges intelligencia chatbotot 50 kérdéssel teszteltem, számos témában. Mint: takarmányozás, baromfi menedzsmen, szellőztetés, termelési paraméterek egy adott napon egy adott baromfifajtára, betegségek, fenntarthatóság és néhány furcsa kérdés.

A baromfi chatbot jól válaszolt a kérdéseimre, bár a válaszai időnként nagyon „politikusak” voltak.

A betegségekkel vagy a gyógyszerhasználattal kapcsolatos kérdésekre a következő választ adta: „Konzultáljon

baromfi-állatorvossal”, amivel baromfi-állatorvos lévén egyetértek. E válaszok némelyike teljesen logikus volt, mivel a helyi szabályozás gyakran befolyásolja bizonyos gyógyszerekkel történő kezelés lehetőségét.

Furcsa kérdésekkel szembesülve a baromfi chatbot megmutatta, hogy konkrétabb képzésre van szüksége. Amikor arról kérdezték, hogy mi lehet az oka annak, hogy miért találtam tojást a brojler istállómban, a rendszer hosszasan magyarázta a fénytstimulációt és a tojástermelést – figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy a brojlereket soha nem nevelték fel ivaréretté. Harmadik lehetőségként azonban megemlítette, hogy a tojást behozhatták az istállóba.

Ez a baromfi chatbot a baromfitermeléssel kapcsolatos kérdések széles skálájára válaszolt jól – de mint minden rendszer csak annyira okos, amennyi információt eredetileg kapott.

Az adatoknak ezért a témák széles körét le kell fedniük, és naprakésznek kell lenniük. Például a baromfi teljesítményre, víz- és takarmányfogyasztására, valamint egy adott napon egy adott fajtára vonatkozó bármilyen hivatkozásnak kapcsolódnia kell a baromfitegyesítő cégek legfrissebb adataihoz.

Összességében a teszt meggyőző volt – olyan volt, mintha teljes hozzáférést kaptam volna hatalmas tankönyvekhez, számos tenyésztői kézikönyvhez, valamint egy közvetlen forrádrót néhány doktorhoz, mindössze 20 másodperc alatt.

Az utolsó kérdésem a baromfitegyesítésre használt mesterséges intelligencia biztonságosságára vonatkozott. Azt válaszolta: „Az AI-technológiák használata baromfitegyesítésben biztonságos, ha helyesen és felelősségteljesen alkalmazzák. Az AI-technológiák segíthetnek a baromfitermelés hatékonyságának, termelékenységének és állatjóllétének javításában. Alapvető fontosságú azonban annak biztosítása, hogy az AI-technológiákat felelősségteljesen és megfelelő felügyelet mellett alkalmazzák...”

Mint minden új technológia, amelyet a baromfiágazatban bevezettek, csak megfelelő tesztelést követően és felelősségteljes használattal alkalmazható, hogy maximalizáljuk a mesterséges intelligencia előnyeit a baromfi- és tojástermelők számára.

Vincent Guyonnet

DVM, Ph. D., a baromfiágazat tanácsadója, aki a nemzetközi fejlesztésekre összpontosít.

UBM karácsonyi ajándékozás

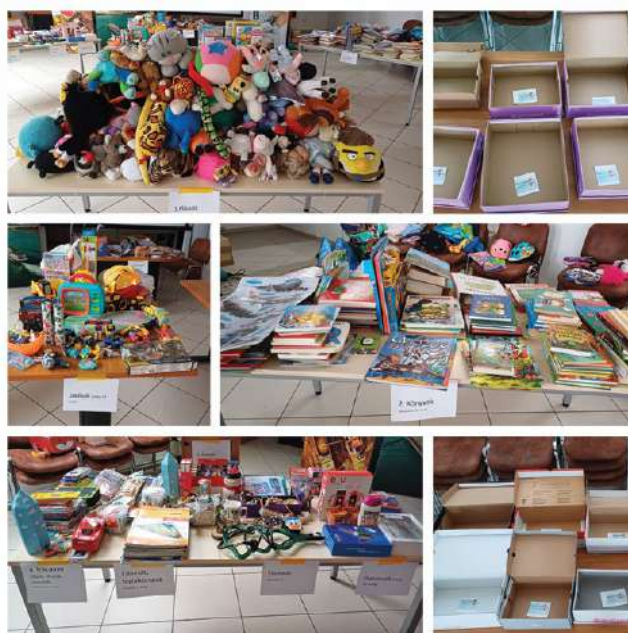
Az UBM Csoport hosszú évek óta **támogat több társadalmi szervezetet**, amelyek elsődrendű feladata beteg, illetve hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, segítése. Kiemelten támogatott partnerünk a Mosoly Alapítvány, a Déméter Alapítványt, a Csodalámpa Alapítvány és kapcsolatban vagyunk a Teljes Élet Szociális Alapítvánnyal. Ez évben 3 millió forintot adományoztunk két orvosi lézer és elektroterápiás eszköz beszerzésére, amelyeket Ukrajnában, a Mykolaivban és Odesszában működő gyermekkórházak kaptak meg.

A cég a **társadalmi felelősségvállalás terén is szorosan együttműködik minden kollégánkkal**, hiszen fontos, hogy mindannyian tudatosan részesei legyünk a társadalmi felelősségvállalásnak. Karácsony előtt arra kértük a kollégákat, hogy aki teheti hozzon bármilyen játékot, könyvet édességet, amelyeket hátrányos helyzetű gyermekek karácsonyi ajándékcsomagjába fel tudunk használni. Amint a képen is látható, **nagyon sok „felajánlás” érkezett** az UBM IV. emeleti nagy tárgyalójába, így lehetőségünk volt **42 ajándék „cipősdoboz”** összeállítására.

Az ajándékok csomagolására december 6-án délután került sor (jó, ha a Mikulás segít!) és hála a türelmes és végtelenül szorgalmas segítő kezeknek, elkészült a **42 ajándékcsomag**. Mivel az előkészítő munka során

társadalmi felelősségvállalási koordinátorunk, kevésbé bonyolultan **jóléti nagykövetünk, Pinke Gréta** utánajárt, hol és név szerint kiknek tudnánk segíteni, így a csomagolás során 27 ajándékcsomag **az ökörági gyerekeknek** és 15 doboz a **pilisvörösvári és környéki nehéz sorsú gyerekeknek** névre szólóan készült el.

Köszönjük mindenkinek a segítő kezeket, az adományokat, mint minden esetben most is eredményes volt a kérés, mindenki büszke lehet, aki hozzájárult! A csomagok már december második hetében útra indulnak, hogy boldoggá tegyenek 42 gyereket.

UBM évváró rendezvény 2023

Az UBM hagyományainak megfelelően ez évben is **megtartottuk évváró rendezvényünket**. Miután az elmúlt évben ez a programunk sikeres volt az **esztergomi Grand Hotelben**, ezért újra ide szerveztük az évvárót, december 8-ra. A résztvevő 210 fő kellemes estét töltött együtt, amelynek a programját **Varga Ákos elnök és Horváth Péter vezérigazgató** indította el **köszöntővel**, csak nagyon röviden értékelve az elmúlt év **tevékenységét és eredményeit**, mivel a cégcsoport 2022-2023-as üzleti évének értékelésére már november közepén sor került, illetve megjelent az **UBM Csoport üzleti jelentése és ESG-riportja** is, így erről részletesebb tájékoztatást kaptok a Hírhozó Plusz mostani számából.

A szintén **hagyományos díjátadóval** folytatódott a megnyitó program, **megköszönve azon kollégáink tevékenységét, akik 10, 15, illetve 20 éve dolgoznak az UBM Csoportban**. Ez alkalommal is gratuláltak az eddig végzett munkájukhoz és erre emlékeztető díjat és jutalmat adtak át, egyenként értékelve mindannyiuk tevékenységét.

A megnyitó program után következett a **meglepetés színpadi műsor**, amelyet **Párkányi Kolos bűvész** tartott. Kolos az első magyar bűvész,

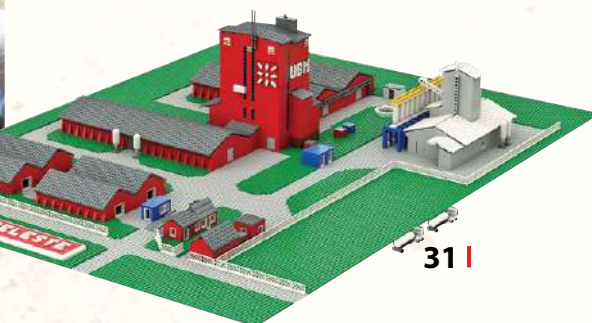

aki 2022-ben megnyerte a Fool us amerikai tv show-t, elhozta annak trófeáját és az Illúzió Mesterei rendezvénysorozat visszatérő fellépője. Műsorában látványos, zenés interaktív bűvészkedést mutatott be, a klasszikus számokat modern köntösbe bújtatva, a kortárs mutatványokat saját stílusához igazítva.

Bár a bemutató bűvészkedés is meggyőző volt mindannyiunk számára, a vacsora alatt társaságról társaságra haladva, **közvetlen közelről mikro mágiát mutatott be** Kolos, így mindenki részese lehetett egy magával ragadó bűvészműnynek, amely egyszerre megdöbbentő és szórakoztató. Az asztaltársaságokat, a vacsora után karaoke program „bontotta meg” és ezt követően szabad beszélgetéssel és tánccal szórakozott a társaság.

Az évzáró esténket egy további program is színesítette. **Kontra Zoltán és László Zsolt** lelkes és professzionális Lego-építők, és úgy döntöttek, hogy az **UBM szelestei takarmánykeverő telephelyünk** élethű mását **megépítik** az este folyamán, természetesen segítőkész kollégáink részvételével. A hatékony építéshez számítógépen megtervezték a telephely Lego-kinézetét (ez látható itt) és kiszámolták a megépítéséhez szükséges több ezer Lego-elem igényt is, amelyeket be is szereztek. Kezdődhetett a közös építés, amelyet fényképeken is megörökítettünk. A csapat építő lendülete hajnali négy óráig tartott, amikor eddig jutottak el, ahogy ezt reggel megörökítettük. A „terepasztalt” visszazállítjuk az UBM irodába, ahol Zsolti és Zoli majd befejezik (persze ebben is segédkezet nyújthattok) és a kész művet majd a IV. emeleti nagytárgyalóban ki fogjuk állítani, mementóként az UBM alkotó közösségének az erejéről.

UBM Csoport • 2085 Pilisvörösvár, Kisvasút u. 1.

☎ +36 26 530 540 📠 +36 26 530 541 ✉ info@ubm.hu 🌐 www.ubm.hu

IMPRESSZUM Hírhozó Plusz

Felelős kiadó

Horváth Péter vezérigazgató

Felelős szerkesztő

Dr. Zoltán Péter

UBM Csoport

2085 Pilisvörösvár, Kisvasút u. 1.

Telefon: +36 26 530 563 • Fax: +36 26 530 541

E-mail: marketing@ubm.hu • web: www.ubm.hu

Készült

Online és nyomtatott formában (150 példányban)

Grafika

www.arttitudesign.hu

Nyomda

Vármédia Print Kft. • www.vmprint.hu